

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3137 So. Emerald Ave.
Chicago 16 Ill.
Victory 3-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3137 So. Emerald Ave.
Chicago 16 Ill.
Victory 3-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

IX metai.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, kovo (March) 17 d. 1955 m.

Kaina 10 c.

Nr. 11 (233)

IŠ VISO PASAULIO

JAV politika komunistinės Kinijos atžvilgiu bus griežta.

pareiškė užs. reik. secr. F. Dulles, grįžęs iš Tolumų Rytų. Savo kalboje F. Dulles įsakmiai pabrėžė, kad JAV nedarys daugiau nuolatinių komunistams Azijoje, nes jos tik padrasina komunistus naujiems agresijos veiksams ir kartu atbaido kitus Azijos kraštus nuo draugystės su Amerika. Jis įspėjo Peipingą, neturėti iliuzijų, nes naujas agresijos veiksmai atneštų Kinijai visuotiną karą. JAV panaudotų didžiules aviacijos ir laivyno jėgas smogti Kinijos gyvybinius centrus, o draugai Formozoje ir Korėjoje, pultų pačią Kinijos teritoriją iš pietų ir šiaurės. F. Dulles pažymėjo, kad JAV aviacija ir laivynas Tol. Rytuose turi ir atominius ginklus.

Edenas kitaip kalbėjo apie Formozą

Jis savo kalboje Žemuosiuose Rūmuose siūlė Chiang-Kai-shekui atiduoti komunistams Matsui ir Quemoy salas, ir tada, jo nuomone, būtų galima paliaubų derbys tarp Formozos ir Peipingo.

Formozoje skubiai ruošiami prieš-lyktuvinės apsaugos planai

Numatoma dalinai evakuoti Formozos sostinės Taipeh gyventojus. Šių priemonių imtis paskatino paskutinės žinios apie smarkiai išaugusią komunistų aviaciją ir didelės karo aerodromų statybas rytinėje Kinijoje.

JAV karinė vadovybė paruošė smulkius planus,

kaip turėtų veikti amerikiečių aviacija netikėto užpuolimo atveju. Planuose yra numatyta, kas galėtų duoti įsakymus aviacijai pradėti bombarduoti priešą, jeigu prezidentas dėl staigaus užpuolimo negalėtų tai pats padaryti.

Prieš Adenauerį ruoštas pasikėsinimas

Tačiau bomba sprogo pasikėsinimą suruošusių komunistų namuose, užmušdama pačius sąmokslininkus.

Japonijos parlamento rinkimai

išryškino tolimesnę Japonijos vidaus ir užsienio politiką. Manoma, kad Japonija sieksianti užmegsti santykius su komunistiniais kraštais ir kartu atgauti daugelį laisvės užsienio politikoj. Apšinglavimo klausimas palieką ir toliau neišskus, nežiūrint, kad ji remian ti demokratų partiją, žymiai susitiprėjo naujame parlamente.

Albanijos vyriausybė

atsisakė priimti JAV pasiūlytą maisto dovaną, motyvuodama, kad tai būtų kišimasis į Albanijos valstybės vidaus reikalus.

Italijos senatas,

po ilgų ir karštų ginčų tarp komunistų ir neofasistų, pritarė Vakar. Vokietijos apginklavimui.

Vokietijos apginklavimas vis delsimas

Prancūzai pareikalavo iš JAV ir Anglijos naujų garantijų, užtikrinančių Prancūzijai nuolatinį dominavimą Saaro krašte.

Pirmoji atomine energija varoma elektros jėgaine

pradės veikti šį rudenį West Milton, New York valstijoje. Stotis pajėgs aprūpinti elektrą 20.000 gyventojų miestą.

Ignas Šlapelis

ADOMAS VARNAS

Būsimas žymusis Lietuvos meno kūrėjas išvydo dienos šviesa anuo metu, kai Lietuvos vardas buvo išbrauktas iš geografijos žemėlapių, tik rusų istorijoje buvo minimas Lietuvos, kaip neramios kaimynės ir priešo vardas.

Vaikystę Adomas išgyveno Joniškių, kame buvo gimęs 1879 m. sausio 2 d.

Vidurinę mokslą jis gavo Mintaujos gimnazijoje ir Kauno Kunigų Seminarijoje. Tada Seminarija buvo susiskirsčiusi į dvi — lenkų ir lietuvių — kovojančias stovyklas. Pirmoji buvo silpnesnė skaitini, bet vyresnybės remiama ir proteguojama, antroji skaitlingesnė, bet vyresnybės nemėgiama. Adomas tada dar buvo rašomas Voronovič — Varnas, bet buvo jau visai susipratęs lietuvis ir nesibaidė "litvomanų" vardo.

Seminarijos drėgnuose ir šaltuose rūmuose jo sveikata smarkiai sušlubavo, trečiame kurse esant, tad jis apsisprendė paskėsti iš pačios jaunystės juntamu polinkiu į paisybą. Apleidęs Kauną, nuvažiavo į Peterburgą ir įstojo Barono Stiglico vardo meno mokyklą. Tai buvo aukštoji mokykla. Tenai buvo rengiami aukštai kvalifikuoti pritaikomojo meno specialistai ir grafinių dalykų mokytojai įvairioms mokykloms.

Peterburge jis susipažino ir susidraugavo su Kaziu Būga, kurį laiką abudu ir gyveno viename kambary.

Į anglų ambasados rūmus Maskvoje įsibrovė ginkluotas vyras,

prieš tai peršovęs bolševikų sargybinių, bandžiusį jį sulaikyti. Įsibrovėlis buvo nuginkluotas dviejų ambasados tarnautojų ir perduotas sovietų įstaigoms. Įsibrovimo tikslas kol kas nežinomas.

Anglų darbo partijoje

pradėta akcija pašalinti iš partijos komunistams palankų partijos kariojo sparno vadą Bevan.

Krokuvos Akademijos studentu būdamas A. Varnas jau pradėjo dalyvauti Lietuvių meno parodose, kurias rengė Lietuvių Dailės Draugija Vilniuje. Pirmą sykį 1907 m. jo buvo pasiūsta į Vilnių keletais darbu.

Iš ankstyvesnių jo darbų, iš 1905 m., čia yra parodoj anglinis paveikslas, kuriame pavaizduotas pats autorius su elgeta.

Baigęs Krokuvos Meno Akademiją, A. Varnas persikraustė į Ženevą ir tęsė studijas tenykštėje akademijoje, bet daugiau dirbo savarankiškai už akademijos sienų, gamtoj, ir parodose dalyvavo. Iš Ženavos 1908 m. buvo nuvykęs į Italiją, susipažinti su tenykščių galerijų meno lobynais. Ilgesnį laiką, išstius metus pagyveno Sicilijoje, Padernos mieste. Tenai yra padaręs daug studijų tenykštės saulėtos, spalvingos gamtos. Jų pasirodydavo LDD parodose Vilniuje. Iš Palermo sugrįžo į Galiciją ir gyveno Vadovicose, Zakopane ir kitose vietovėse, sunkiai versdamasis.

Dabar A. Varnas jau buvo visai pasiruošęs savarankiškai kūrėbai ir labai pasiilgęs Lietuvos, bet grįžti į ten negalėjo, nes slapta buvo perėjęs sieną ir neturėjo jokio paso. Be jokių dokumentų pasirodymas rusų žandarams, tai buvo tiesus kelias į kalėjimą, ar būtų išskirta, kas esi. O tas aiškėjimas galėjo užtrukti gana ilgai, nes rusų policija nesukubėdavo savo pareigų atlikti.

Tokiai padėčiai susidarius, norom—nenorom teko laukti kokios nors progos, kuri įgalintų grįžti. Tokia progą pasitaikė 1913 m., kai buvo iškilmingai minima Romanovų dinastijos 300 metų viešpatavimo sukaktis. Tarp ko kita, buvo išleistas manifestas, kuriuo daug kalinių paleista iš kalėjimų ir šiaip nuo visokių bausmių atleisti. Tuo manifestu pasinaudodamas ir A. Varnas grįžo į Lietuvą be rizikos patekti į kalėjimą.

Jis sugrįžęs apsigyveno Vilniuje.

Patėmytina, kad A. Varnas nebuvo ir nėra kabinetinis menininkas, kuriam niekas nerūpi, kas dedasi už meno ribų. Jis, anaipatol, neužsidaro savo studijoj, bet stebi gyvenimą už studijos sienų ir veikliai dalyvauja jame. Tas daugiropas jo susidomėjimas iš dalies darė skriaudą meno mokyklai, kuri, kaip labai pavyči moteris, nemėgsta rangovijų ir piktai keršija už neistikimybę.

Vilniuje gyvenant, A. Varnui reikėjo pamokomis užsidirbti pragyvenimą, o likusį laiką skyrė menui ir visuomeninei veiklai.

Karui prasidėjus, 1914 m., buvo susidaręs Komitetas pabėgėliams šelpti. To komiteto siunčiamas A. Varnas turėjo bastytis po daugelį Rusijos miestų: Odesą, Varonežą, Peterburgą ir kitus.

Susidarius Lietuvos Komitetui, kuris rūpinosi Lietuvos ateitimi, A. Varnas padarė to komiteto antspaudą. Už tai, drauge su kitais komitetininkais, Varoneže buvo patupdytas į kalėjimą. Vėliau, jau 1918 m., Peterburge, dalyvaudamas to komiteto posėdžiuose, pasirinko medžiagos šaržų rinkiniui "Ant Politiko laktų".

Iš Peterburgo sugrįžęs į Vilnių, neilgai jam čia teko pagyventi, netrukus reikėjo nuo lenkų bėgti į Kauną.

Čia buvo imtasi menininkų įkurti naują "Lietuvių Meno Kūrėjų Draugiją" — LMKD, kurią įprasta buvo vadinti "Lemenkudrija".

(Nukelta į 2 pusl.)

KELIOS SUGESTIJOS PL BENDRUOMENEI AMERIKOJE

"Erδος, ištikro, mūsų lūšnelės —
Jei sugyvena žmonės ir pelės"...

Jurgis Baltrušaitis.

Artėja PL Bendruomenės rinkimai Amerikoje. Bus renkama Amerikos Lietuvių Taryba. Paruošiamieji darbai atlikti. Kandidatai pasiūlyti. Lieka tik išrinkti geriausius iš geriausių. Be abejo, tai bus atlikta. Tačiau vienas pagrindinių klausimų su rinkimais nebus dar išspręsta. Kas sekė ir domėjosi PL Bendruomenės reikalais Amerikoje, tas galės pastebėti, kad Bendruomenei iki šiol nepavyko surasti Amerikoje nei tinkamos vietos, nei sukelti platesnį lietuvių pritarimą. Kodėl? Apie tai ir norėjau pasidalinti savo mintimis su "Laisvosios Lietuvos" skaitytojais.

Pirmiausia, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės gimdytojai — Vilkas davė savo naujagimiui nerealius pagrindus, būtent: jie paskelbė, kad visi lietuviai, net visos lietuviškos organizacijos, automatiškai priklauso Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Su tokia, iš viršaus padiktuota valia, daugelis lietuvių nesutiko ir nesutiks. Pasaulio istorijoje nėra žinoma atsitikimų, kad kam nors būtų pavykę suvaryti visą tautą į vieną visuomeninę ar kultūrinę organizaciją.

Kita esminė klaida, pakirtusi daugelio lietuvių pasitikėjimą Bendruomene, buvo ta, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė savo esmėje nebuvo savarankiška ir turėjo priklausyti Vlikui. Atseit, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turėjo būti Vliko pagalbinė organizacija, kai kuriems jo uždaviniams vykdyti.

Trečia, daugiausia ginčų sukėlusiu, priežastis buvo ta, kad Bendruomenės turinys ir charakteris nebuvo ir nėra pakankamai išryškintas. Daugeliui lietuvių ir šiandien dar neaišku Pasaulio Lietuvių Bendruomenės tikslas, uždaviniai ir siekimai. Bendruomenės veikėjai aiškina, kaip kas išmano. Vliko patiekto informacijos perdang bendro pobūdžio, neatitinkančios gyvenimo tikrovės reikalavimus.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybai teks didelis ir sunkus uždavinys — atsakyti lietuvių visuomenei ir visą eilę klausimų, išblaškyti tuos neaiškumus, kurie yra susitelkę per eilę metų.

Prof. M. M. M.

Iš Lietuvos partizanų kūrybos

KOVOJANČIOS ŠIRDIES SKAUSMAS

Nutilkit juodvarniai kranksėję,
Ir pelės graužusios laivus!...
Nutilk ir tu, laukinis vėjau,
Šiąnakt širdis kalbės į jus!

Širdis žmogaus, kuris kentėjo
Šioj žemėj pragaro kančias;
Kuris ir mirdamas tikėjo,
Kad kelią pergalės suras!

Širdis žmogaus, kurs nebijojo
Nei paties velnio, nei peklos,
Kuris naktims deives vylijo,
Sukūręs laužą ant uolos!

Žinok, kad Amžinojo Žydo
Auka mes esame visi!
O! daug, dar daug reikės tau
/ žygių,
Kol tu, žmogau, žmogum tapsi!...

V. Vnīs.

—O*O—

ADOMAS VARNAS

(Atkelta iš 1 pusl.)

Čia A. Varnas buvo vienas veikiausių organizatorių ir visą laiką, kol ta draugija gyvavo.

Laikraščio skiltyje neįmanoma surašyti visus šios draugijos darbus. A. Varnas čia buvo visai nugarimzdes visuomeninėje veikloje.

Lietuvos valdžia, kai sumanė vokiečių markes pakeisti savo pinigais — litais, A. Varnui buvo pavesta pagaminti banknotų projektai. Taigi, pirmieji Lietuvos popieriniai pinigai 1, 2,5, 10, 20, 50, 100 litų buvo, pagal jo projektus, atspausdinti Pragoje, jam pačiam prižiūrint.

Pragoje gyvendamas jis padarė litografinių atvaizdų mūsų žymiųjų asmenų: Vytauto Did., S. Daukanto, J. Basanavičiaus, M. Valančiaus, A. Baranauko, V. Kudirkos, Žemaitės, Maironio ir M. K. Čiurlionio.

Tos litografijos Švietimo Ministerijos buvo išdalintos mokykloms.

Be to, valdžios pavedamas, paruosė Lietuvos pašto ženklų serijos projektus, kurių keletą šioj parodoje galima matyti.

Sugrįžęs į Čekoslovakijos, buvo pakviestas į Kauno Meno Mokyklą. Čia darbuosiu iki pirmojo bolševikų antplūdžio. Didelį kultūrinį darbą A. Varnas atliko nufotografuodamas 2300 lietuviškų kryžių pavyzdžius, keliaudamas vasarų metu po Lietuvą su aparatu.

Pirmuoju bolševikmečiu ir vokiečių okupacijos metu Meno mokykloje nebedirbo ir daugiausia vertėsi menu. Tarp ko kita, padarė bolševikų šaržų slibino (smako) pavidale. Tas šaržas buvo Karo muziejaus įgytas. Tai buvo svarbiausia, dėl ko reikėjo apiešti Lietuvą, artėjant bolševikams ant-
rą sykį.

Gyvendamas Ravensburge, A. Varnas, gerai mokąs prancūzų kalbą, nemaža patarnavo tenyksičiai lietuvių bendruomenei.

PARODA

Šioj jo meno parodoje išstatyta 27 portretai, 50 gamtovaizdžių ir daug smulkių dalykų: grafikos, šaržų, knygos iliustracijų. Viso apie 180 numerių.

Tai yra tik maža jo kūrybos dalė, kurią sudaro tremties meto, t. y. dešimties metų, darbo vaisiai ir tai ne visi, tik tie, kurie pasisekė surankioti šiame krašte.

Čia, parodoje, yra anglinė kompozicija, kurioj pavaizduotas jis su elgeta. Ši kompozicija buvo jo padaryta 1905 m., taigi šiemet sukanka 50 metų. Tai yra pirmas jo darbas, kuris įeina į jo darbų istoriją.

A. Varno kūryba labai šakota, jis sėkmingai dirbo įvairiose meno šakose, bet mėgiamiausias jo kūrybos sritys buvo ir iki šiol liko portretai ir gamtovaizdžiai (peizažas). Tos rūšies jo kūrinių daugiausia matome ir šioj parodoje.

Išidėmėtina: dešimties metų, tremty esant, labai vargingose sąlygose, kūryba neduoda tikro autoriaus pajėgumo ir kūrybingumo.

Jo ankstyvesni 40-ties metų — pajėgiausių metų — kūrybos vaisiai, kurie nepatekė į M. K. Čiurlionio arba privačių asmenų nuosavybę, amžinai žuvę yra 1943 m. ugnij, drauge su namuku Pallemone.

Šią meno parodą vainikuoja jo milžiniška kompozicija, sudaryta iš 80 figūrų, vaizduojanti Mindaugo karūnavimą (vainikavimą). Čia jis parodė tą kompoziciją trijose darbo stadijose. Pirmą, negu buvo sudaryta kompozicija, reikėjo apgalvoti ir nupiešti kiekvieną figūrą, jų grupes. Tai galima įsi-
vaizduoti, kiek čia darbo dėda.

Šis A. Varno atliktas darbas šiais laikais mažai kam įveikiamas. Tokius užsimojimus gali įkūnyti tik stiprus piešėjas, daug mokąs, prityręs meistras. Be meistrystės, čia reikėjo daug istorijos, ginklų, kostiumų, studijų...

Šiuo paveikslu A. Varnas apvainikavo savo 50 metų kūrybą ir patiekė lietuviams paminklą iš Lietuvos garbingos praeities, kuri labai maža buvo pavaizduota.

IŠ ANTANO VENIO KŪRYBOS

**Antanas Venis
GELIŲ PARDAVĖJA**

Gėlės, gėlės, gėlės!
Kas nori — raudonų, baltų.
Nupirkčiau visas jas.
Jei su joms eitum ir tu.

Ir aš:

Visas širdies skolas
Išparduoju, — ir išvažiuoju.
Tegul ir restoranas
Nurašo skolas senas.

Kai už miesto žydi rugiai,
Nusibosta gi lakti
Per kiurą naktį.
Tada šaukies laukų vėją,
Ar bučiuoji padavėją.

Gėlės, gėlės, gėlės!
Paskutinis pluoštas — nėra baltų.
Parduodant mainosi dienos.
Nebe tokia graži jau tu.

Iš spausdinamo eilėraščių rinkinio "Gėleziniai žiedai". Leidžia "Nemunas".

ŽALIAS PŪDYMĖLIS

Žalias pūdyvelis.
Žirgai vieni ganos.
Toli bernužėlis,
Toli, už Uralo.

Žalias pūdyvelis.
Žvengia žirgas bėras.
Žemės artojėlio
Namuose nebėra.

Liūdnas rudėnėlis
Nemuno lankose.
Gailios ašarėlės
Rūpestėlius puošia.

Pūskite vėjeliai,
Pūskite į širdį,
Tegul artojėlis
Mano raudas girdi.

GRĮŽTU

Prie kelių verkė berželiai,
Kalnuos — akmenėliai;
Kai išleido, išlydėjo
Mane motinėle.

Gailios rasos suspindėjo
Perlų ašarėlėms, —
Ir paklausė pietų vėjas,
Ar begrįši vėlei.

Nemunėlio vandenėliai
Ašarėlės teka;
Grįžtu sapnuos kas naktelę
Pas motulę seną.

—OxO—

Pabiros apie pabiras

Poną J. Jašinską tepažįstu tik iš spaudos: jis "Naujienose" kaip kada paberia spaudos pabirų, ginčydamasis dėl laidotuvių procesijų (L. Zeikaus atvejis) ir kitų dalykų.

Tačiau, matyti, tos procesijos J. J. atsibodo, kad jis susirūpino ir sportu. Beje, kiek prisimenu, ši sritis jam nėra nauja, nes tremtyje — Vokietijoje ir pirmisiais metais čia Amerikoje "pabirų" autorius pasirodė su sportiniais straipsniais. Todėl J. J. tektų pasveikinti su šiuo "come back" ir sportinius dirvonus, tačiau kaž kodėl mano širdis to jam nežada, nes jo atnešama sėkla nieko gero neteikia.

Pažvelgę į J. J. paskutiniąsias spaudos pabiras (Naujienos, 1955 m. vasario 23 d.), pamatome tų pabirų tikslą: sunieškinti "Draugo" Sporto apžvalgos skyrių ir "Laisvoje Lietuvoje" tilpusio str. apie sportinę veiklą autorių.

Ką gi jis naujo atnešė minėto dienraščio skaitytojams? Galima pasakyti nieko, nes viskas iki šio jau buvo išskaičiuota "Naujienu" sporto skyriaus Tribūnos Vokietijoje. Tik ten trupučiuką daugiau pamazgų buvo išlieta tarliamųjų priešų adresu.

Viena, tenka pasveikinti J. J. už jo kruopštumą, renkant straipsnius apie sportinę veiklą ir pateikiant gausias citatas. Bet, gaila, jog "pabirų" barstytojas tik cituoja jo puoluomams pusės spaudą, užsimiršdamas, jog medalis turi dvi puses.

Todėl kažkaip ir norint negalima įtikėti J. J. nuosirdumui, kada pamatoma, jog jis pučia į vieną dūdą. Atrodo, jog FASK'O Tribūnos bokštėlis kažkaip nestipriai jautėsi, jog jam prireikė dar vieno darbuotojo. Gal čia tik toks supuolimas, tačiau tokia dygi minutis, kaip koks kipšas šnabžda, kad žia yra sąmoningas braškančio "Tribūnos" bokštėlio ramstymas.

Tačiau, nors ir kaip ramstydama, J. J. vistiek nepriduos FASK'ui didesnio svorio. Nes juk tokioje apčiuopiamoje srityje svarba ne rikšmas, saldūs išvedžiojimai, bet konkretūs faktai. Čia diplomacija nieko gero nepadės, jeigu nebus juodu ant balto neparodomai apie J. J. ginamojo objekto "nekaltybę".

Niekas, manau, neturėtų nieko pasisakyti prieš FASK'ą, jeigu jis bent dalį laiko sunaudotų produktiviam darbiui. Dabar, esant priešingai padėčiai, rodois nemaža balsų FASK'o neveiklų įrodyti, kas yra visai normaliu reiškinu. Tą atremti FASK'as galėtų labai lengvai, jeigu jo darbų aruodas būtų bent kiek pripildytas. Tačiau... gaila, ir jam reikia gerų šauklių, kurie gina FASK'o garbę nuo "užpuolelių".

Dabar J. J. "pabiras" tenka laikyti geru advokatinu straipsniu, nors sakiny "Vyrai, nenuleiskite rankų ir dirbkite, kaip ir kiek ima noma lietuviško jaunimo labui", nuosirdžiai primena FASK'ui, jog vis dėlto reikia dirbti, ne vien kalbėti.

To pačio ir mums tenka FASK'ui palinkėti: dirbti ir dar kartą dirbti. Neskrajojti aukštai, bet nusileisti žemėn. Tada ir J. J. "pabiros" nebus reikalingos. E. S.

Iš skautų pasaulio

— Kovo 12 d. sukanka 43 metai Amerikos skautų organizacijai. Dabar šiai org-jai priklauso 2.300.000 narių.

— Balandžio 23—24 d. d. Waterbury, Conn., šaukiamas Atlanto pakraščio skautų vyčių sąskrydis.

— New Yorko Skautų Dramos Sekcija kovo 27 d., sekmadienį, 3 val., p. p. Bostono High School auditorijoje susaivins Vyt. Alanto "Buhalterijos klaidą".

— Psikt. D. Pulkauninkaitė paskirta Los Angeles skautų vietininke.

— Toronte, Kanadoje, įsisteigė Toronto Skautams ir Skautėms remti Draugija. Išrinkta šios Drjos Valdya: p. Šlekys — pirm., p. Gvildienė — sekr., p. Mažonis — ižd., p. Indrelėnė ir p. Jurkšaitienė — narės. Sveikintinas tokios draugovės suorganizavimas. Tai turėtų būti pavyzdys visoms lietuvių kolonijoms, kurios yra suinteresuotos lietuviško jaunimo rėmimu.

— Sudarytas LSB Užsienio Skyrius: A. Banevičius — vedėjas, E. Kaminskas — narys ir atstovas "Semper Vigilant" redakcijoje, R. Mieželis ir R. Tamošiūnas — nariai.

— Sktn. Pr. Nedzinskas patvirtintas naujuoju Čikagos Lituanicos Tunto skautų tuntininku. Iki šiol šiose pareigose buvo sktn. Br. Gurėnas.

— Vasario 24 d. LSB Vyriausias Skautininkas patvirtino Stud. Skautų Korp! Vytis statutą, pagal kurį Korp! tampa L. S. Brolijos autonominis padalinys. Šiuo žygiu anuluojami visi kiti tuo reikalu Brolijoje skelbti patvarkymai.

Ką "SEJA" sėja

"Sėja" skelbiasi esanti tautinė, demokratinės minties skelbėja. Ir štai tos tautinės, demokratinės minties pavyzdys. Vasario mėnesio laidoje "Sėja" rašo:

"Viena populiari radijo valandėlė prieš kurį laiką nutraukė balsą tikrai malonaus, gyvo ir gražia lietuvių kalba kalbėjusio pranešėjo. Prieš porą savaitių nutruko ir per ilgus metus šioje pasaulio lietuvių sostinėje girdėtas JAV gimusiojo, bet gerai mokėjusio lietuvių kalbą ir turėjusio puikų balsą tembrą, pranešėjo. Juos pakeitė daryti lietuvių kalbos garsai arba partiniai fanatiški antvikiiniai šūkavimai..."

Kadangi čia neminama kuri radijo valandėlė, neminimas pranešėjas, tai jų ir neminėsimė.

Iš to, kas yra sakoma, išeina, kad ta populiarioji radijo valandėlė nutraukė ne vieno radijo pranešėjo balsą. Vienam nutraukė balsą prieš kurį laiką, o antram prieš porą savaitių. O kai toliau sakoma: "Jūs pakeitė", tai išeina, kad ta populiarioji radijo valandėlė yra nutraukusi keleto pranešėjų balsus.

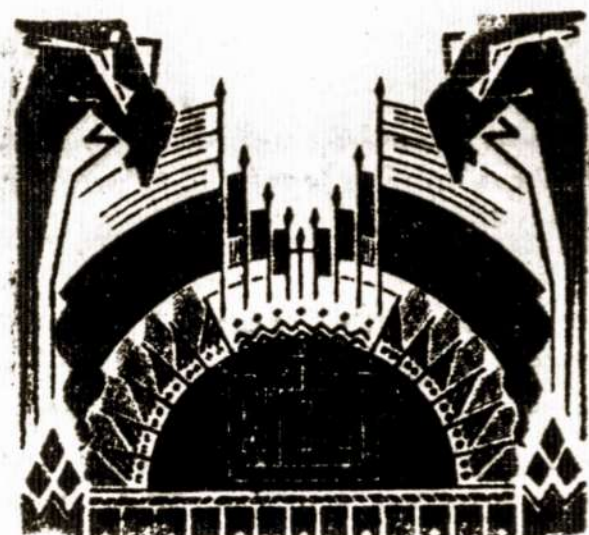
Tokios "revoliucijos" nėra būvę nei vienoj Čikagos lietuvių radijo valandėlėj. Toliau:

Kai sakoma, kad juos pakeitė daryti lietuvių kalbos garsai, tai ar prie giriamojo pranešėjo tie garsai nebuvo girdimi?

Kas tik klausė minėtos populiarios valandėlės ir sekė giriamojo pranešėjo balsą, aiškiai patyrė, kad tas balsas prieš nutylimą radikaliai keitėsi. Jo balso niekam nereikėjo nutraukti, o jis pats nutruko. Apie tai težino tik "sėjinkai", kurie, kaip patys parodo, savo etiką remia maskviniais principais.

"Sėja" čia užtaria Vliką. Jei Vlikas turėtų tiek savigarbos, kiek jam jos pridera turėti, tai nuo "sėjinkų" užtarimo purtytųsi, kaip nuo choleros.

Sėjinkas.

— LSS Tarybos Pirmijos Pirmininkas v. s. dr. Vyt. Čepas ir LSB Vyriausias Skautininkas prof. Stp. Kairys kovo 19—20 d. d. lankysis Čikagoje.

"LITUANICOS" ŠKAUTŲ TUNTAS ŠVENČIA SAVO GYVAVIMO PENKETI

Kovo 20 d., sekmadienį, "Lituanicos" skautų tuntas iškilmingai mini savo penkerių metų gyvavimo sukaktį.

10 val. Brighton Parko lietuvių parapijos bažnyčioje (prie 44 gatvės ir California Ave.): Visi tuntu priklaūs skautų vienetai atvyksta Brighton Parko parapijos salėn 9:30 val. Kurie turi vėliavas, atvyksta su jomis.

Po pamaldų iškilmingas minėjimo aktas — akademija vyks Dariaus — Girėno legiono poste salėje (4416 So. Western Ave.). Minėjimui pasibaigus, toje pat salėje, bus skautiškas laužas.

Visiems skautams, priklausantiems "Lituanicos" tuntui, tvarkingose uniformose, su savo vienetais, šiame minėjime dalyvavimas privalomas.

Minėjimo proga bus pašventinta nauja "Lituanicos" tunto vėliava, įsigyta Lietuvių Inžinierių Sąjungos Čikagos skyriaus lėšomis.

I minėjimo iškilmes atvyksta iš Kanados Lietuvos Skautų Brolijos Vyriausias Skautininkas v. s. Steponas Kairys ir iš Bostono, Mass., Pirmijos Pirmininkas v. s. Dr. Vytautas Čepas.

Tunto vadovybė tikisi, kad visi skautų tėvai, bičiuliai ir lietuviškoji Čikagos visuomenė tą dieną bus drauge su "Lituanicos" tunto skautais.

"Neringos" tunto skautės Vasario 16-sios minėjime, scenoje, 1955 m. vasario 27 d. Clevelande (Ohio).

PLSS Skautių Sesorijos PAREIŠKIMAS

Skautių vadovėms, tėvams ir visuomenei

Gyvenamasis laikas kelia visą eilę bendrų visuomeninių bei organizacinių klausimų. Dalis jų paliečia ir mūsų skautiją. Skautių Sesorijos Vadija randa tikslinga pasisakyti viešumai dėl tų bendrų klausimų, kurie liečia skautių vadoves, tėvus ir visuomenę.

1. Skautių Sesorija yra pagalbini auklėjamoji institucija tarp šeimos ir visuomenės. Jos paskirtis — pratęsti auklėjamuosius šeimos uždavinius ir parengti bresnčias mergaites visuomenės bei bendruomenės uždaviniam.

Šeimos atžvilgiu Skautių Sesorija laikosi visų pripažinto ir pripažintino principo, kad šeima yra prigimtinė ir pagrindinė auklėjimo institucija, pirmon eilėn atsakinga už savo vaikus ir jaunimą. Skautių Sesorija ir jos vienetai visur ir visada siekia bendradarbiauti su skautių tėvais, primant dėmesin teisėtus, auklėjamuosius jų reikalavimus.

Visuomenės bei bendruomenės atžvilgiu, Skautių Sesorija laikosi įsitikinimo, kad tie patys lietuvių tautiniai, kultūriniai ir socialiniai uždaviniai liečia ir lietuviškąją skautiją. Tuos uždavinius, pagal jaunimo amžių ir organizacinių metodą, Skautių Sesorija ypač rūpestingumu stengiasi vykdyti ir labai vertina visuomenės talką bei bendradarbiavimą. Politiniai reikalai neįeina į skautijos uždavinių plotmę.

2. Skautybė savo kilmę ir paskirtimi yra tautinė. Taip pat tautinės yra ir skautijos organizacijos, apjungiamos tikrai Pasaulio Skautių — Skautų Biuro. Tautinių organizacijų savitumas nekliudo bendradarbiauti su kitų skautų-tų organizacijomis. Priešingai, tautinių organizacijų įteisinimas Pasauliniame biure tokį bendradarbiavimą palengvina ir net sudaro jam įvairias galimybes. Tačiau bendradarbiavimas niekad negali vesti į formalinį susirišimą su kitų tautų skautų-tų vienetais, nes tai reikštų tautinio skautybės charakterio pažeidimą.

Mūsų Skautių Sesorija, po mūsų valstybės suspendavimo, yra netekusi turėtų pozicijų Pasauliniame Skautių Biure. Tačiau ligi dabar vedamos derybos ir daromi žygiai turėtų padėti atgauti. Šie žygiai yra dalis bendros mūsų kovos už tautinį bei valstybinį savitumą.

3. Skautybė ypatingai pabrėžia dorinį jaunimo ugdymą, kuris yra atremtas į prigimtinių ir krikščionišką dorovę, papildomą doriniais savo tautybės papročiais. — Šiuos dorinius pradus saugoti, puoselėti ir skiepyti yra vienas pagrindinių skautybės uždavinių.

Skautių Sesorija randa, kad šis uždavinys darosi itin jautrus šiuo laiku ir šiose gyvenimo sąlygose. Dėl to ji prašo visas vadoves, visu joms patikėtų atsakingumu, budriai saugoti šiuos pradus ir rūpestingai juos diegti mūsų skautiškajame jaunime. Iš tėvų ir visuomenės pusės prašoma visokerpieną talką šiame ugdymo darbe.

4. Skautybė yra skirta įvairių religijų jaunimui. Tačiau ji nėra neutrali ar tik tolerantiška tiek religijai apskritai, tiek religijiam — konfesiniam auklėjimui. Šis auklėjimas yra esminė skautybės dalis.

Skautių Sesorija laiko laimin-

gu klausimo išsprendimu, šią auklėjimo sritį pavedant specialiai skirtiems kapelionams. Tačiau šiam, taip svarbiam dalykui, negali būti neutralios ir pačios skautių vadovės, o taip pat tėvai ir visuomenė. Dievas yra aukščiausiasji vertybė, privaloma ir Tėvynes ir Artimo tarnybai. Dėl to skautių Sesorija laiko giliai prasmingu dalyku ieškoti organisko ryšio tarp religinio, tautinio ir žmogiskosjo auklėjimo.

5. Žmogiškasis auklėjimas, skautybėje vadinamas tarnyba Arti mui, išplaukia iš meilės kiekvienam ir bet kokiam žmogui, net mūsų priešui. Artimo meilė mums yra aukščiau už artimo toleranciją. — pakantą. Artimo meilės ugdymas skautiškajame jaunime atsiremia į visuotinį — prigimtinių ir krikščioniškąjį įsakymą, kuris uždėda ne tik pasyvinę (pakapto), bet ir aktyvinę (visokerpiopos pagalbos) pareigą.

Artimo meilės ugdymas liečia giliausią pagarbą žmogaus asmeniui, tačiau atsiriboja nuo netinkamo jo elgesio. Netinkamas (papistantis) viešas elgesys, nėra suderinamas su žmogiškojo auklėjimo reikalavimais skautybėje, dėl tokio elgesio asmuo negali būti skautijos nariu, juo labiau vadovu-ve. Tuo mes giname patį jautriausį artimą — jaunimą ir sveiką dorinį jo brendimą.

6. Skautių vadovų auklėjamoji galia išplaukia ne tik iš skautiškąjo subrendimo, bet ir iš moralinio autoriteto. — Ugdomasis autoritetas yra nedalomas: kas patiežia kitių autoritetą, tas patingia ir savąjį. Tas principas tinka ne tik tarpusaviam vadovų santykiui, bet ir jų santykiui su tėvais ir dvasios vadovais. Dėl to bendras sutarimas, bendras autoriteto vertės saugojimas, yra būtinas skautiškąjo jaunimo ugdymo esmei.

7. Skautybė nėra sau tikslas, bet priemonė parengti jaunimą platesniems, suderintiems uždaviniams. Tik priemonės yra ir kitos organizacijos. Žiūrint tautinių ir pedagoginių tikslų, Skautių Sesorija pasisako už sveiką bendradarbiavimą bei darnų lenktyviavimą visų lietuviškųjų jaunimo organizacijų, kurios turi neprieštaringus tikslus.

8. Pasitaikę vadovų, vadovių, tėvų ar vienetų tarpe, organizacijos viduje, savų vadovybių ar skautiškąjo saudoje.

Ejimas į viešumą kiekvienu atveju, o ypatinai su tarfomam negerovėm, siekiant tam tikrų tikslų, yra laikytinas ne pedagogiškų, skautiška dvasiai svetimu ir organizacinio darbo darnumui žalingu reiškiniu.

Skautių Sesorijos Vadija

LAIMĖJO!

John E. Gilun

— Šaltimiero radijo vedamame mįslių konteste John E. Gilun (5533 So. Blackstone St.), 1955 m. kovo 2 d. laimėjo 25 dol. vertes dovanų ir tapo kandidatu į mįslių karaliaus galutinius rinkimus. Rinkimai įvyks balandžio 24 dn. Lietuvių Auditorijoje (3133 So. Halsted St.), Šaltimiero radijo pašalngame — "Šurum — Burum".

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3137 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Vytautas Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komitija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir talpina savo nuodū-
ra. Nesunaudojami rankraščiai graži-
nami autoriams pareikalavus.

Demokratiškumas pavojuje

JO DAR NIEKAD IR NEBUVO

Rašo Lendré Stumbras

Atrodo, kad pastarojo meto kalbos ir projektai apie Vliko reformą baigsis niekais. Žinoma, turint laiko, gerą valią galima vis rodyti. Bet krikdeminis blokas, kuris dabar nevaržomai tvarko Vliką ir jo įsivaizduotą "Lietuvos laisvinimą", nerodo jokio noro nei valios, pasiduoti gundymams ką nors reformuoti. Kam tai? Juk jam geriau niekad nebūti.

Dabar "svarbiausias" klausimas — Vliko iškelimas iš Reutlingeno miestelio... Be to, jeigu ką imtum reformuoti, tai tuoj "demokratija" nukentėtų. Tai atvirai pasako kanadiškes Nepr. Lietuvos New Yorko korespondentas, kuris, kaip manoma, yra ne šiaip korespondentas, bet pats valstiečių liaudininkų partijos generalinis sekretorius.

Vasario 23 d. to laikraščio numerį jis rašo: "Kuri politinė grupė galėtų su-
tikti, kad perkeltus Vliką į Ameriką, būtų sudarytas Europoje va-
kuumas (tuštuma) ir tuo pačiu metu leidžiant tautininkams pa-
čiame Vlike susidaryti 4 ar net 5
balsų bloką ir tuo pačiu mūsų
veiksnių demokratiškumą išstatyti
galimiems pavojams?"

Įdomesnių samprotavimų ne dažnai užtiksi liaudininkų eisenoje. Ar tai Europoje dabar yra plenumas, o ne tuštuma, — jeigu ten viename miestelyje dabar savavaliuojama su penkiomis savo sate-
litais, jų tarpe ir liaudininku K. Žalkausku? Ir nėra jokių pavojų demokratiškumui!

Po kokių perkėlimų ar reformų tautininkai (LTS) gali sudaryti net 4 ar 5 balsų bloką, ir kodėl tautininkai, o ne, pvz., socialdemokratai, kurių atstovams Vlike jau ne kartą balsuodavo taip, kaip ir tautininkai, ir vis išdėdavo 4 prieš 6 (krikdemų bloką)?

Kodėl tokio bloko atsiradimas veiksnių "demokratiškumą" išstatyti galimiems pavojams", kai tuo tarpu jau daugelį metų ten veikė atviras penkių krikdemų blokas, vėliau, vienam partneriui (LF) pasiūlymus, keturių blokas, o dar vėliau, Žalkauskui ir Simonaičiui ir jį įsijungus, net šešių partnerių blokas?

Kuo jis demokratiškesnis už kitus? Nei jisi rinktas, nei jo užnugariai patikrinti, nei niekas už jį balsavo, — nei Lietuva, nei tremtiniai...

Ar šiaip suksi, ar kitaip, — jis vis tebėra demokratiškumo samovanciai...

Kiek darbo ir rūpesčių teturi mūsų "vyriausias veiksnys", parodyti, kad jis tesugeba svarstyti, kaip jį reikia iš vieno miestelio iškelti į kitą miestelį ar labai didelį miestą.

O ir tuo klausimu dar nėra vienos nuomonės. Taip, liaudininkai dabar yra glaudus ir ištikimas krikdemų bloko narys, bet ir jie tarpusavyje ne vienos nuomonės. Ir mažalietuvių partnerio Brako nuomonė ne visada yra vieninga su kitų krikdemų...

Bet Nepr. Lietuvos bendradarbis ir liaudininkų partijos sekre-

torius, lyg niekur nieko, čia pat patetiškai rašo:

"...lietuvų išveivija, nežiūrint kurtymų ir išsišokimų, yra vieninga". Po šio sakinio korespondentas stato tašką, vietoje šauktuko. O užbaigia kiek rimčiau:

"Tikime, kad Lietuvos laisvinimas turi būti šventas ir jungiantis akstinas, bet ne skaldantis. Jei kas mėgina jį panaudoti mūsų skaldymui, turi susilaukti visų lietuvių pasmerkimo".

Tai gi, seniai jau metas. Ir kažin, ar pasmerkimo beužtenka. Reformos neįmanomos krikdemų bloke, tai ir jų beužtenka. Reikia gilesnės operacijos.

Lietuvos laisvinimas turi būti šventas... Tai gi, turi būti. Kai jis tokiu vis dar nėra, tai reikia, matyt, ir Vliko šventiesiems paimti gerą ryškį.

Lietuvos laisvinimas turi būti jungiantis akstinas... Tai gi, turi būti. Kol yra skaldantis, dardanantis, kitus šmeižiantis, už valkišką valdžią miestelyje kovojantis ir t. t., — jis yra tik kurtantis ir labai žalingas. Jis turi susilaukti visų lietuvių pasmerkimo, pradedant Vliko pirmininkais ir einant toliau per kitus valdancio bloko partnerius.

Jie gi atsakingi už tai, kad Lietuvos laisvinimas ligšiol nebuvo nei šventas, nei jungiantis akstinas. Jau nekalbant apie kokį demokratiškumą, kuris tame veiksnyje yra ne tik kad pavojuje, bet teisingiau — ten jo dar niekad nebuvo!

Norint vadintis ir garsintis demokratais, pirmiau reikia jais būti.

Demokratija reikia, kad visi piliečiai, visi žmonės prieš įstatymus yra lygūs. Visi piliečiai, visi žmonės turi lygią teisę būti, kur galima ir reikia, atstovaujami. Tai reikia, jie turi būti apjungti. Vili-
ke to nėra. Vlikas mūsų visų netremtyje neapjungia, to nenorėjo, tam priešinosi, savo narius net šalino.

Demokratinė institucija dirba demokratiškais metodais ir laikosi bent savo pačios įstatymų. Tai, kas atstatyti keičia legaliu būdu. Kitų Lietuvos laisvinimo, ar juo labiau valstybinių institucijų nenėgija, jų teisių nesivaisina, nesivaisito neapdairiais "pasmerkimais" ar juo labiau šmeižtais.

Visų narių vardu skelbiamus pareiškimus ar deklaracijas daro susitarę su visais partneriais, o ne slapta, apeidami, ignoruodami (paig. Vliko narių J. Bataičio ir Sidiskio protestą Vliko pirmininkui dėl savavališko Vliko vardu

Krizė Mažalietuvių vadovybėje

Protestuodamas prieš E. Simonaičio savavaliavimą, neseniai atsistatydino Mažos. Liet. Tarybos prezidento sekretorius W. Banaitis.

Šiomis dienomis, matyt, nebegalėdamas pakęsti M. Gelžinio, o per jį ir dabartinio MLT prezidento machinaciją, įtraukiant mažalietuvius ir jų "Keleivio" reikalą į partinių džiuglių sukūrimą — atsistatydino ir "Keleivio" redaktorius, žurnalistas H. Jakūžaitis.

Atrodo, kad M. Gelžinio pastangos kiršinti bei skaldyti neapsiriboja vien tik Vliku, juo Vykd. Taryba ar Inf. Taryba, kur jis, kaip krikdemų maurus, atsieki tiesiog "žavėtinų" rezultatų — bet ardomai pradėjo reikštis ir mažalietuvių organizacijose bei jų spaudoje. Tai matosi iš "Keleivio" pavertimo savo interesus ginančiu partiniu laikraščiu, bei iš santykių tarp Europos ir užjūrių mažalietuvių.

Kadangi per M. Gelžinio rankas eina nemažos pinigų sumos, Vliko skiriamas mažalietuvių reikalams, tai jis tuose reikaluose dabar ir įgavo lemiamą balsą. O tai pasireiškia dar Klaipėdos Krašte jo išbandyti karjeristiniiais metodais: provokuoti, intriguoti ir — daryti karjerą. Juk ir dabar — vieną kartą įsiai eina su Simonaičiu prieš Braką, kitą kartą su Braku prieš Simonaitį, tai už ar prieš ML Bičiulių Draugijos veikėjus: Lymantą ir Petraitį, etc. Tikrai gaila, kad mažalietuvių reikalai papuolė į tokio karjeristo rankas. Netekus nustebiti, kad mažalietuvių tarpe toji jo "veikla" neišvengiamai neš dar daugiau sąmyšio, naujų "centrų" susikūrimo bei kitokių "persitvarkymų"...

Kurie neabejotinai sužlugdys ir pačią mažalietuvių idėją. Visai liet. visuomenei yra įsidėmėtina, kad tai įvykis dėl vlikinės koalicijos mauro M. Gelžinio "veiklos" ir E. Simonaičio defetizmo.

išleisto atsišaukimo Vasario 16 proga).

Ir t. t. ir t. t. Panašius pavyzdžių galima minėti dešimtimis. Tai neatstuoja Vliko demokratiškumo. Priešingai, labai jau totalistinis blokas ten savavaliuojama, jo tarpe įskaitant ir liaudininkų atstovą Žalkauską.

Mes linkime to totalistinio bloko šalininkams ir toliau bent dešimtį metų "sėkmingai" svarstyti Vliko perkėlimo iš Reutlingeno "problemą". Tikrai labai "svarbus" Lietuvos laisvinimo darbas...

Studentų reikalai

Artėja studentų rinkimai

Į Lietuvos Studentų S-gos Centro Valdybą, statomi kandidatai, iš jų paminėtini:

L. Leonas Sabaliūnas,

studijuojąs politinius mokslus (tėti metai) University of Illinois Urbanoje, stovi studentų visuomeniško gyvenimo pirmose gretose. Studentiškomis ir visuomeniškomis temomis dažnai rašo į laikraščius. Laisvoji Lietuva džiaugiasi, turėdama jauną visuomenininką Leoną Sabaliūną savo bendradarbių tarpe. Leonas Sabaliūnas yra narys Akademinių Skautų Sąjūdžio, Lietuvos Studentų Santaros... Santaros CV sekretorius... Liet. Stud. S-gos Užsienio skyriaus narys... Vienas iš Studentų Dienų redaktorių... Vienas iš Lituanių redaktorių.

Remigijus Gaška,

studijuojąs chemijos inžineriją (ketvirtį metai) University of Illinois Urbanoje, pirmąją lietuvių sportiniam gyvenime. Jis yra garsiosios studentų krepšinio komandos "Lituaniškos" žaidėjas, savo geru žaidimu ne sykį studentams išgalėdamas pergale. Jis yra FASKO išdininkas. Priklauso akademiniam Skautų Sąjūdžiui. Remigijus Gaška yra labai pažangus moksle. Už gerą mokymąsi jam suteikta stipendija, taip pat priimtas į garbės korporaciją TAU — BETA — PI ir SIGMA TAU. Narys American Institute of Chemical Engineers.

Kęstutis Jėčtas,

studijuojąs architektūrą (tretį metai) University of Illinois Urbanoje, savo tyliu ir darbščiu darbu, prasmingai darbuojasi studentų tarpe. Dabar jis vadovauja ASK "Lituaniškas", žymiai prisidėdamas prie šio studentiško sporto klubo iškilimo. Be to, yra ASS Korpl. Vytis Urbanos sk. valdybos narys.

LAS MONTREALIO SKYRIAUS POBŪVIS

Š. m. kovo mėn. 5 d. LAS Montrealio skyriaus surengtame pobūvyje — arbatėlyje dalyvavo apie 50 žmonių. Dalis iš jų buvo LAS nariai, kita dalis svečiai ir prijaučiantieji. Pobūvį atidarė skyr. pirmin. P. Baltūnis. Buvo daug kalbų ir sveikinimų. Kalbėjo: — LTS Montrealio sk. ir centro v-bos p-kas K. Andruškevičius, p. Viliušis, P. Narbutas, A. Matulis, J. Luškoševičius ir kiti.

Salę papuošė A. Dikinis. Pobūvio programą, gražioje humoristinėje formoje, pravedė V. Česna. Gražiai padainavo solistė A. Stravinskaitė — Paškevičienė; padeklamavo V. Česna ir E. Vertvainis (tėvas). P-lei E. Ertaitytei buvo sudainuota ilgiausių metų, jos dvidešimtojo gimtadienio proga. Pobūvis praėjo labai geroje nuotaikoje. Visi buvo labai patenkinti ir pagėdijami, kad tokių parengimų būtų daroma daugiau.

A. Matulis arbatėlei paukojo gėrimų. P. Jocas užkandžių. J. Mačionis iš savo parduotuvės labai pigiai padarė arbatėlės parengimui maisto produktų. Dėl šio parengimo daugiausia pasidarbavo: G. Matulytė, O. Salalalytė, F. Pinkevičiūtė, St. Baltauskas, A. Dikinis ir A. Piešina. P. B.

LAS Montrealio Skyrius, š. m. balandžio mėn. 16 d., Carpenter Hall, rengia viešą vakarą su programa.

EVA PERON MANO GYVENIMO PRASMĖ

(Tęsinys)

tuos, kurie išties dieną šauksmais reikalavo, kad čia pasirodytų sumintasis Lyderis; tuos, kurie sukūrė laužus iš laikraščių spaudos, kuri buvo parsidavusi svetimos valstybės pasiuntiniui už trisdešimt grašius, o gal ir už mažiau!

Visi tie, kurie aną naktį rado aiškėje Plaza de Mayo, visi jie yra bemaškinkiniai!

Net jeigu tenai buvo ir tokių, kuriuos materialiu atžvilgiu negalima būtų pavadinti bemaškinkiniais, tas aną naktį užsiplėnė šį titulą, jausdamas ir kęsdamas drauge su visais autentiškais bemaškinkiniais; ir man toksai buvo ir visada bus autentiškas bemaškinkinis.

Ir yra bemaškinkiniai visi tie, kurie tada būtų eję į Plaza de Mayo aikštę, jeigu jie tada čionai būtų buvę, ir visi tie, kurie šiandien ar rytoj padarytų tą patį, ką padarė pirmieji bemaškinkiniai aną pirmąją spalį 17 dieną.

Tad man bemaškinkinis yra tas, kuris save skaita liaudim. Tai yra esminis dalykas. Svarbu, kad žmogus jaustų save esant liaudies dailim, kad jis mylėtų, kentėtų ir džiaugtųsi kaip liaudis, nors jo apdaras ir nebūtų kaip liaudies, nes tai nėra esminis dalykas.

Kurs nors iš oligarchijos narių galėtų materialiai tapti bemašk-

kinu, bet tuo savo dvasia jis nepasidaris tikru, autentišku bemaškinkiniu.

Ir šiuo atžvilgiu pareiškiu save esant formų priešininkė, kaip tai nustato peronistinė doktrina.

Tai gi, darbininkai man yra pirm visko bemaškinkiniai: jie visi aną naktį buvo Plaza de Mayo aikštėje. Daugelis iš jų buvo tenai ir savo kūnu ir dvasia.

Ne visi bemaškinkiniai yra darbininkai, bet man visi darbininkai yra bemaškinkiniai; ir aš niekad neužmiršiu, kad kiekvienam iš tų bemaškinkinių aš esu skolinga už Perono gyvybės dalį.

Antra, jie sudaro liaudį, tą liaudį, kuriai priklauso mano širdis jau nuo daugelį metų.

Trečia, jie yra ta galingoji pajėga, kuri palaiko visą Revoliucijos didingą pastatą.

Peronistinės srovės negalima būtų aptarti be jų.

Generolas Peronas pasakė, jog justicializmas nebūtų galimas be sindikalizmo. Ir tai tiesa, nes, pirma, tai pasakė generolas Peronas, ir antra, iš tikro tai yra tiesa.

Mano krašto tikrovėje šiuo metu sindikalizmas yra galingiausiaji organizuota pajėga, kuri palaiko peronistinį judėjimą.

Vien tik Generalinė Darbo Federacija yra organizavusi per 4 milijonus darbininkų ir ši organi-

zacija yra Darbininkų Centralė, ir jie visi drauge stovja už Perono Justicialistinę Doktriną.

Todėl aukščiau išdėstyto kiekvienas darbininkas yra man tikras peronistas ir tai geriausias iš visų peronistų, nes virš to jis yra liaudis ir dar virš šito jis yra bemaškinkinis.

Visa tai aš matau darbininkuose, kurie įžengia į mano raštinę su savo viltimis, su savo nusivylimais ir savo reikalais.

Ir kada aš randuosi tarp jų, kuo galiu būti kitu, kaip tik jų kolegė, bendradarbė, draugė? Draugė, kurios beribis dėkingumas negali pasireikšti kitokiu, kaip šiuo būdu: visiškai ir giliai jiems ištikimybė...

Ir jie tai gerai žino; jie žino, jog aš nesu Valstybė, ir dar mažiau patronas — darbdavis.

Ir jie mėgsta sakyti: Jie vėdė yra baskė, bet ji yra ištikima.

Jie žino, jog deliai jų naudos aš kartais jiems patariu "kiek atleisti įtampą", lygiai dėl jų labo kitais atvejais juos skatinu į kovą.

Pagal tai, kaip laiko bėgę mūsų bendras judėjimas žengia pirmyn, šitas pasitikėjimas vis labiau konsoliduojasi, nes kasdien duodu jiems mano ištikimybės įrodymų.

Ir pagal tai jų manim pasitikėjimas kaskart darosi vis stipresnis ir jau pasiekė tokį laipsnį, kad jie turi manyje vilties net tokiais atvejais, kada atrodo, jog viskas jau yra prarasta.

Daug kartų atsitinka, kad kokas netinkamai vestas sindikalinis reikalas, ar dėl ekonominių sunkumų neišsprendžiamas, negali

būti patenkintas darbininkų pagėdijamu būdu. Tokiais atvejais mano uždavinys iš paprasto ir lengvo virsta sunkiu. Ir tokiais atvejais pasitengiu, kiek galėdama, surasti išeitį, ir mano didžiausias džiaugsmas yra surasti tokį reikalą išsprendimą ir jį darbininkams patiekti.

Nes argi jie nesurado išsprendimo problemos, kuri atrodė prarasta, kada jie atkovojo Peroną dėl savęs ir dėl manęs 1945 m. spalį 17 dieną?

Ir kada išsėmė visos mano išgalės, tada kreipiuosi į aukščiausią instanciją, kuri yra Perono plenipotencijoje, ir jo rankose kiekviena viltis virsta realybe, nors reikalas prieš tai ir būtų atrodęs desperatiškai negalimas.

XXII. VIENINTELĖ ŽMONIŲ KLASĖ

Čionai turiu pakartoti pamoką, kurią daug kartų girdėjau iš Generolo.

Ši pamoka liečia justicialistinį supratimą santykio tarp darbo ir kapitalo, ir tai tarpuje man pagrindu mano sindikaliniame veikime.

Pagrindinis justicializmo tikslas iš atžvilgio į darbininkų judėjimą yra pašalinti klasių kovą ir ją pakeisti kooperacija tarp kapitalo ir darbo.

Kapitalizmas, atiduodamas viską kapitalui, išnaudoja darbininkus.

Komunizmas, siekdamas problemos išsprendimo, sugalvoja sistemą kovos, kuri tepasibaigtų, ka-

da bepalikytų vienintelė socialinė klasė; bet to tegalima siekti tikta sunaikinimo keliu, ir tai tegalėtų įvykti tik per ilgą beatodairinę kovą tarp kapitalo ir darbo.

Justicializmas irgi nori atsiekti to, kad bebūtų tik viena žmonių klasė: tų, kurie dirba. Tai yra vienas iš pagrindinių Peronizmo dėsnių. Bet šio tikslo jis siekia ne per kovą, o per kooperaciją.

Nenorime tik vienos proletariato klasės, bet atvirksčiai, norime vienos "nuproletarintos" klasės žmonių, kurie gyvena ir dirba žmogaus vertybei atitinkančiu būdu.

Norime, kad darbininkams būtų atlyginama taip, kad jie galėtų garbingai gyventi, kaip žmogui pritaikta, ir kad darbdaviai suprastų pasitenkinti tokiu pelnu, kurs įgalintų juos palaikyti pramonę, ją plėsti ir gyventi garbingai. — Taip, garbingai, bet ne kunigaikštiskai!

Nieko daugiau nenorime, kaip tai, kad niekas nieko neišnaudotų. Štai, ką nori Peronas užtikrinti savo tautai ir kas yra gerai užfiksuota naujojo Konstitucijoje.

Tačiau aš, dėka savo prigimčiai, ne visada pasilieku šiame lygsvaros taške. Tai turiu pripažinti. Veik visada man teisingumas nusistūmia truputį toliau už kelio vidurio... Vis kiek arčiau prie darbininkų, negu prie darbdavių!

Nes kad pasiekus vienintelę argentiniečių klasę, kurios taip nori Peronas, darbininkai turi pakilti dar kiek labiau, o darbdaviai turi

dar gerokai nusileisti.

Tiesia, aš matau kiekviename darbininke bemaškini ir peronistą, bet to negaliu matyti darbdavyje, jeigu tai nėra gerai įrodyta.

Esu sektantė, taip. To neginėju, ir jau tai pasakiau. Bet ar kas gali man užginčyti man šią teisę? Ar gali kas užginčyti darbininkam kuklią privilegiją, kad aš daugiau palaikytų jų pusę, negu darbdavių?

Ar ne jie buvo tie vieninteliai, kurie man atidarė duris ir ištiesė draugišką ranką laike mano karčių kalvarijų 1945 m., kada aš ieškojau pagalbos?

Mano sektarizmas, be to, yra dar atplidas ir atlyginimas. Išties šimtmetį privilegijuotieji išnaudojo darbininkų klasę. Reikia, kad šitas lygsvaros nebuvimas būtų išlygintas suteikiant darbininkams privilegijų laike sekančio šimtmečio!

Kada praeis šis šimtmetis, manau, jog tik tada bus atėjęs laikas laikyti vienodą matą darbininkam ir darbdaviams, nors atrodo, jog iki tada justicializmas bus atsiekęs savo idealą vienintelės klasės žmonių, kurie dirba.

Neturiu pranašės pretenzijų, tačiau esu tvirtai įsitikinusi, jog šimtmečio gale žmonės su melle prisimins Perono vardą ir jį laimins už išmokymą gyventi.

(Daugiau bus).

Kelias tolimas, bet mielas, Džiaugsmas kuria dainą sieloj...

Vlikinės valdžios ramsčių kaina Mažalietuvių tragedija

Krikščionių demokratų blokas (Kdb), kaip visi dar prisimename, net keletą metų vis trukdė mažalietuvių atstovo įsileidimą į Vliką. Bijodami prarasti ten dominuojančią padėtį, kaip sakant — vien politinės aritmetikos sumetimais, nes mažalietuvių įsileidimo reikalavo ne kdb žmonės, todėl buvo bijomasi, kad mažalietuvių atstovas Vlike susilpnins kdb pozicijas. Vieton priimti mažalietuvių atstovą į Vliką, kaip kuriems jų veikėjams buvo išmokama iš Tautos Fondo nemaža suma, su nuolatiniams pagaudenimais: jei įeisite į Vliką, tai tu pinigų negausite, kaip kad negauna ir visos kitos Vliką sudarantios grupės... Vienas iš kdb atžalų — Dr. J. Grinius, bene 1952 metų vasarą, ta prasme, raštu nedviprasmiškai perspėjo gyvensniuose mažalietuvių vadovus, ir M. Brakas bei E. Simonaitis nustojo rodę entuziazmą į Vliką...

Kad pastačius į tinkamesnes vežes visas aktualiausias mažalietuvių problemas, ypač Lietuvos vakarinių sienų problemą — 1951 metų pavasarįje Vlikas pasirašė susitarimą su Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumu, pagal kurį, Vliko Vykd. Taryba sutaria pripažinti Revendikuojamų Sricių Tarnybą ir tos tarnybos valdytoju pakviestas p. M. Brakas, kuris formaliai tas pareigas perėmė 1951 m. rugšėjo 1 d.

Kilniems šios RSTarnybos uždaviniais vykdyti, iš Tautos Fondo sumų buvo atleisti žymūs kreditorai. Tačiau, svarstant šios tarnybos pirmųjų keturių mėnesių veiklos apyskaitą 1952.1.21 d. Vliko posėdyje paaiškėjo, kad jos išlaidas sudaro:

- a) atlyginimas tarn. valdytojui . . . DM. 3780, — 30%
- b) kelionės . . . 760,45 — %
- c) MLTP posėdžiai ir suvažiav. . . 2474,60 — 20%
- d) pašalpa Simonaičiui ir ML spauda . . . 4964,86 — 40%
- e) kitos išlaidos . . . 160,29 — 4%

Viso DM 12.140,20 kas sudaro apie 3.000,— dol. per keturis mėnesius.

Tame pat Vliko posėdyje, svarstant RSTarybai 1952 metų pirmojo pusmečio išlaidų sąmatą, iš tarnybos valdytojo buvo pageidauta detalesnės programos ir konkrečių darbų, ypač vakarinių Lietuvos sienų problematikoje, nes iki tol padarytos tos tarnybos išlaidos, neatitiko jos paskirtį. Ta proga Vlikas net priėmė nutarimą, pavardamas Brakui ir Ivinskiui apspresdami RST koncepciją, bei jos pavadinimo pakeitimą.

Nors M. Brakas jam patikėtas RST valdytojo pareigas darėjo iki tų metų vėlyvo rudens ir per savo veiklos laikotarpį Tautos Fondui kainavo per 10.000,— dol., bet konkrečių jo darbo rezultatų patikėtoje jam srityje, deja, nesimė. Tarnybos padarytų išlaidų

nomenklatura taip pat maža kuo pasikeitė nuo aukščiaus pažymėtis. Nebuvo apspręsta net ML koncepcija, neparuota žadėtasis memorandumas, nesuorganizuota užplanuotoji leidykla ir t. t. Vadinas, p. M. Brakas jį dėtųjų vilčių nepateisino, pasiimtųjų pareigų RST, išplaukiančių iš jos numatytų uždavinių, neatliko, o tik lengvapėdiškai išsivaidė žymias pinigų sumas, suaukotas Lietuvos laisvinimo reikalams, taigi — ir aktualiesiems ML reikalams.

Kodėl gi taip atsitiko? Nepaslapstis, kad M. Brakas, atvykęs Pfullingenan, pasijautė dideliu "Staatsmanu", bet nejuokomis — papuolė įtakon dar didesnių kdb "Staatsmanų", kurie jį suklaidino partiniais klystkeliais. Neispaakytai gaila, kad M. Brakas neišsilaikė deramoje aukštumoje, kaip ML reprezentantas bei aktualijų jų reikalų tvarkytojas ir todėl, tuos ML reikalus, pilna žodžio prasme, sužlugdė.

Detos viltys į M. Gelžinį, kuris 1952 m. rudenį perėmė M. Brako, tada emigravusio į JAV, pareigas, taip pat nepasitvirtino, nes jis iš pat pradžių visiškai apledo ML reikalus ir pasinėšė čia daryti karjerą, besąlyginai pataikaudamas valdantiems. Tikrai dideli jo, kaip Inf. Tarnybos valdytojo, gabumai per "Elta" ir kitais kanalais, išsiskyrė "steigiant" Bonnoje Lietuvos atstovybę, konsulatą, ar atliekant daugybę kitų, karvelinio stiliaus, didžiųjų laimėjimų...

Vliko Inf. Tarnyba, M. Gelžinio rankose, tapo vien kdb užmačių propagandos įrankiu, ukinančiu visas kitas liet. pozityvias pajėgas ir skleidžiančiu daugybę miglų bei blyfų ar net insinucijų, kad užmaskavus menkystas, kuriomis taip gausiai pradėjo verstis vlikinė koalicija, pasukusi niekingais, saivališko sunkeliais. Nebereikalo liet. spaudoje M. Gelžinis gavo "Mikės Melagelio" vardą, o jo vadovaujamoji Inf. Tarnyba — spalvotų burbulų gamyklos varda, nieko bendro neturinti su tikraisiais Inf. Tarnybos uždaviniais, Lietuvos laisvinimo baruose. Bet kadangi tatau derinasi su vlikinės koalicijos viešpačių užmačiomis, tai M. Gelžinio žvaigždė Vliko padangėje šviečia dar ryškiau, negu anais, santaros laikais, Klaipėdoje. Karjera į "min. pirmininko" pavaduotojus padaryta, savi žmonės į gerai apmokamus postus susodinti, priešai — sunaikinti...

O kur gi dingo Revendikuojamų Sricių Tarnyba? Ar užmigo? — Taip, užmigo... — Trumpai atsakė VT pirmininkas K. Žalkauskas per Vliką sudarantių grupių centrų atstovų posėdį, New Yorkne, praėitą vasarą, kai jį ten paklausė vienas iš posėdžio dalyvių. Kodėl? Juk tiek daug pastangų bei vilčių į šią tarnybą buvo dėta.

Su dideliu apgailėstavimu ten-

ka konstatuoti, kad nei E. Simonaičiui, nei M. Brakui, nei tuo labiau M. Gelžiniui nepasirodė per daug arti prie širdies esą bendrieji ML reikalai. Nes antraip — jie nebūtų nuėję asmeniškų išskaičiavimų bei karjeros keliais, o būtų pasinaudoję sudaryta Vliko V. Taryboj galimybe jais rūpintis specialiai įsteigtoje tarnyboje. Juk nes kas kitas, o patsai Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas E. Simonaitis 1954. VIII. 13 d. Vliko posėdyje pasiūlė ir balsavo už panaikinimą tos tarnybos, kas koalicijos balsais ir buvo padaryta.

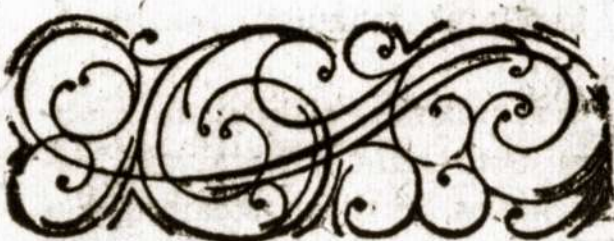
Viso to akivaizdoje, nuoširdiems ML bičiuliams ir kyla klausimai: kodėl šie garbingi vyrai (Simonaitis, Brakas, Gelžinis), laiką save ML rezistentų bei veikėjų žiedu, nenorėjo pasinaudoti sudaryta galimybe, atskiro Vykd. Tarybos tarnybos remuose, nuosekliai ir efektingai tvarkyti aktualiausias ML problemas? Kodėl jie taip greit ir sklandžiai užkibo ant partinės kdb meškerės kabliuko? Kodėl jie savo gimtines savarankišką bei garbingą atstovavimą iškeitė į niekingą mauro padėtį? — Nejaugi Brako bei Gelžinio turimieji postai ir Simonaičio gaunama kasmetinė iš Vliko pašalpa po DM 3.000,— yra daugiau verti, negu ML idėjos ir iš jų išplaukiantys pareigos?

Kad ML aktualiaisiais reikalais nuoširdžiai sielojasi didžioji liet. tremties dalis, rodo tai, kad šių reikalų puoselėjimui ji sukūrė net atskirą organizaciją — ML Bičiulių Draugiją, kuri, tiek moraliniai, tiek materialiniai savo gausiomis aukomis nuolat betarpiškai remia E. Simonaičio akciją. Juk vien praeitą vasarą šibi draugija apmokėjo E. Simonaičio keliones po Š. Ameriką ir dar sumetė apie 3000,—dol. ML spaudos reikalams. Kaip gi šie ML bičiuliai turi jaustis akivaizdoje to, ką iš ML idėjų išdirbinėja Simonaitis, Brakas ar Gelžinis...

Be to, ar kas nors tikrina E. Simonaičio atsiskaitymą iš jo vardu prisiunčiamų pinigų, skirtų ML veiklai, spaudai, Vydūno fondui ect. Ar nebūtų tiksliau jam visas sumas siųsti per Tautos Fondą? Kaip kad šių metų ML oficiozas "Keleivis" nr. 2 savo įžanginiame straipsnyje reikalauja. Gal sumazėtų tada ir tos biauros paskalos, esą, didžiąją tų sumų dalį E. Simonaitis paliekęs restoranuose... Kur vienu iš daugelio stipresnių vaisių metu, esą, išdėjęs nuoširdžiai ir savąją koncepciją: "Aš einu su tais, iš kurių turiu daugiau naudos"...

Tikrai, nuoširdieji ML reikalų bičiuliai per daug didelę kainą moka už vlikinės valdžios ramsčius, žlugdančius jų taip nuoširdžiai puoselėjamus ML reikalus. Jau vėliausias laikas iš to padaryti atitinkamas išvadas.

Tas pats

Bergždžios pastangos

Cituojų iš prof. S. Kolupallos straipsnio, tilpusio "Draugo" vasario 26 d. Kultūriniame priede: "Kaip Amerika žada atstatyti išlaisvintą Europą", kongresmano A. M. Bentley pasakytus žodžius:

— Išlaisvintų kraštų vyriausybės bus sudarytos iš tų žmonių, kurie dabar kenčia ir kovoja prieš okupantus. Tremtinių ir emigrantų "vyriausybės" neturi pasitikėjimo nei krašto viduje, nei užsieniuose, todėl, kad jos paskendusios intrigose, susiskaldžiusios į daugybę partijų ir grupelių, visą energiją naudojančios tarpusavio kovose.

Straipsnio autoriui atrodo, kad prelegentas, tai sakydamas, turėjo galvoje lenkus, ne lietuvius.

Nenorėjęsi tikėti, kad kongresmanui Bentley, buvusiam Kersteno komisijos nariui, nebūtų žinomos lietuvių rietenos. Kaip ten bebūtų, bet vistiek reikia pripažinti, kad šis kongr. Bentley pareiškimas yra visai teisingas ir dėl to teks kai kuriems iš mūsų veiksmų susirūpinti, ypač, tiems, kurie jau yra įsigiję ministeriškus portfeliuos ir laukia tos laimingos valandos, kada galės grįžti laisvon Lietuvon ir atsistoti į minkštus ministerių fotelius.

Kartą kalbėdamas su vienu prancūzų kilmės daktaru, paklausiau, ar jis nemano kada nors aplankyti savo senolių tėvynę.

— Nevažiuosiu niekuomet į tą kvailių kraštą. Juk jie ten nieko pozityvaus neveikia, tik pešasi, rieja, kas savaitę keičia vyriausybę ir tuo daro mums, Amerikos prancūzams, gėdą! — atsakė susinervinęs daktaras. Šioms daktaro mintims pilnai pritariu, nes ir mūsų veiksniai savo rietenomis daro padoriam lietuviui nemažesnę gėdą.

Nėra paslaptis, kad mūsų veiksniai, beveik per visą vokiečių okupacijos laiką Lietuvoje, tik tarėsi, riejosi ir nieko konkretaus nenuveikė. Nūdien su tais pačiais veiksniais emigracijoje, darosi ta pati velniava. Per dešimt, metų nieko apčiuopiamo nenuveikė, tik savo kromelių rietenomis "pagarsėjo" už lietuviškosios visuomenės ribų ir tuo suteršė ir tebeteršia lietuvių tautos vardą. Nemažonu, kad geras Lietuvos vardas turi nukentėti dėl kelių caro laikų partinių senelių!

Prisiminkime paprastus Lietuvos žmones, ūkininkus. Ir tarp jų atsiradavo nesutarimų bei ginčų, bet jie prie bonkos skaidrios ar "uzbono" alaus, tuos nesupratimus išsprendavo ir po to būdavo vėl geri prieteliai, tačiau mūsų veiksniai nesugeba to padaryti, nors turi "galvas" ir diplomus.

Kartą Bernard Shaw pasakė: — Jei būčiau lankęs mokyklą, tad ir aš būčiau kvailas, kaip tie, kurie jie ją lankė.

Nors šie, garsaus anglų dramaturgo, žodžiai, atrodo, jušti ir beverčiai, tačiau galima juos atrasti nemaža tiesos. Žmonėms, ypač tiems, kurie griebiasi visuomeninio darbo arba siekia valdžios, neužtenka mokyklos diplomo ir galvos: prie to reikia gyvenimo mokyklos, "diplomo" ir išminties.

Atrodo, kad mūsų veiksniams trūksta šių savybių ir dėl to jie negali išbristi iš to biauros rietenų chaoso.

Kadangi žmogus nėra tobulas, tad ir partijų doktrinos negali būti tobulos. Dėl to kai kurios partijos turėjo nuodėmių praeityje, turės jų ir afeityje. Nepartiniai lietuviai, kurių yra dauguma, tai gerai supranta, todėl jiems ne taip svarbu dabar kokios partijos valdys Lietuvą ateityje, bet svarbu, kad šiandien mūsų partiniai veiksniai būtų solidarūs, parodytų daugiau aktyvumo bei sugebėjimo Lietuvos išlaisvinimo darbe ir baigtų tas kvailas rietenas, kurios padoriam lietuviui sukelia tiesiog biauūr pasišlykštėjimą.

Vieni smerkia buvusį Smetonos režimą Lietuvoje ir, ypač, jie širsta už tai, kad buvo įvesta spaudos cenzūra. Bet pažvelkime į Ispaniją ir kodėl ten cenzuruojama spauda ir net laikraščių redaktoriai skiriami valdžios. Ar tokie redaktoriai neprimena sovietų politrukus? Ar tai yra suderinama su žodžio laisve? Juk

šiandien Ispaniją valdo dešinieji, kurie daugiausia kalba apie demokratiją, laisvę, meilę žmogui ir Dievui. Tai tik gražūs žodžiai, bet praktika, kaip matome, rodo ką kitą.

Kaip jau minėjau, nepartiniai lietuviai, kitaip sakant, lietuviškoji liaudis, visa tai pastebi ir supranta, nes ji nebėra tokia tamsi, kaip viduramžių laikais, todėl įvairūs mūsų veiksniai turėtų žinoti ir vengti ateityje gražiais melo žodžiais apgaudinėti liaudį ir vilioti iš jos dolerius savo kromelių reikalams.

Jei šiandien dar lietuvis prisideda savo auka prie Lietuvos laisvinimo reikalo, tai tik todėl, kad jis myli gimtąjį kraštą, turi kantyrbę ir tiki, jog jo Tėvynės laisvintojai vieną kartą suprotės, baigta vaikišką žaidimą, kurį pradėjo net prieš keliolika metų ir pradės dirbti tą naudingą Lietuvos laisvinimo bei jos ateičiai darbą, kurio tiek daug yra.

Jeigu geras lietuvis sušelpia vargšą, jis tai padaro iš meilės artimui ir už tai nereikalauja jokio atlyginimo. Bet jei tas pats lietuvis skiria pinigine auką Lietuvos laisvintojams, tada jis nori ir turi teisę reikalauti, kad šie, Tėvynės laisvintojai, už jo pinigus, sąžiningai dirbtų ir rūpintųsi Lietuvos laisvinimo reikalais.

O jei tie laisvintojai neatlieka tinkamai jiems uždėdamų pareigų ir gautas iš aukų algas praleidžia savo asmeniniams reikalams bei partijų rietenoms, tokiu būdu jie padaro aukotojų materialinę skriaudą, kurią norint atitaisyti, reiktų gražinti aukotojui pinigus, priešingu atveju, laisvintojai užsisipelnė nuodėmę, kuri, kaip žinome, yra atleidžiama tik atsilyginus nuskriaustajam.

Tai turėtų žinoti mūsų "sąžiningieji" Lietuvos laisvintojai ir tie vadinamieji šių laikų moderniški, puikiais "limuziniais" važinėję elgetos, kurie tingėdami dirbti, lengvai pelnosi kasdieninę duoną: viliodami įvairiais suktais būdais ir net gembleriavimo priemonėmis iš žmonių pinigus.

Būtų gera, kad visi tuščių ambicijų bei "lengvo" gyvenimo mėgėjai lietuviai, daugiau paklustų sąžinės balsui, tada atsirastų gera valia ir tokiu būdu visos tos problemos lengvai būtų išsprendžiamos.

Bet kada žmogus sugyvuolėja,

tada gyvuliškas instinktas užslopina jo sąžinę ir jis nebegirdi jos balso. Nelaiminga yra ta tauta, kurioje atsiranda tokių žmonių, nes jie padaro tautai daug žalos ir visą tautą turi už tai kentėti.

Blogiausia, kad tokių žmonių atsiranda ir toje lietuvių grupėje, kurie skelbia, kad sąžinė žmogui esanti įdiegta paties Dievo ir, kad sąžinės balsas, esąs Dievo balsas, kurio reikią klausyti, tačiau jie patys ne tik prieštarauja sąžinės balsui, bet ir aiškiai pasakytų Dievo žodžių nebeklauso.

Kristus įsakė apaštalams skelbti pasauliui Jo mokslą ir rūpintis sielų išganymu, tačiau šių laikų kaipurie Kristaus tarnai, vietoj rūpinęsi žmonių dvasiniais reikalais, važinėja po pasaulį, ruošia mitingus; sako agitacines kalbas, žodžiu, veda politinę kovą už partijas bei už prezidentų sostus, nei kiek neatsilikdami nuo pasauliečių ir kai kada pavartodami net brutalesnes priemones už pastaruosius.

Velnias Kristui siūlė pasaulio karalystes, bet Kristus griežtai velnio pasiūlymą atmetė. Bet kodėl gi dabar Kristaus tarnai veržiasi į ministerių kabinetus ar į prezidentų sostus? Ar jie nebūri jėgų atsipirti tam velnio gundymui, kurį kadaise Kristus atmetė?

Velnias liūdėjo prieš du tūkstantčius metų, kai Kristus atmetė jo pasiūlymą, nūdien Kristus liūdi, o velnias džiaugiasi, kad Kristaus tarnas lietuvis nusilenkė jam ir iš džiaugsmo šoka velnišką šoki, kurio reiškiniai aiškiai pastebimi mūsų veiksmų kuluaruose...

Taigi, norint susilaukti lietuvių koje visuomenėje bei jos politiniuose veiksmuose vienybės, kiekvienas turėtų patikrinti savo sąžinę ir jei ji pasirodytų sutepta, toks turėtų pasitraukti iš politinės veiklos ir leisti dirbti jaunesniems, kurių sąžinė švari, o tokių daug yra ir neturi įsipareigojimų dirbti tik Kristui.

Kada mūsų tauta užsitarnaus Dievo palaimos, kurios dabar nėra verta, tada dings visos rietenos ir Lietuvos nepriklausomybė bus atgauta, tačiau be Dievo palaimos ir nebandykite to pasiekti, nes bus tik bergždžios jūsų pastangos.

Žinau, kad šie paskutiniai mano žodžiai kai kam atrodys nai-vūs, bet aš turėjau tai pasakyti, nes esu tuo daugiau, negu įsitikinęs, ir gal tai yra daugiau, negu mano asmeninė nuomonė...

Rokas Petkevičius.

Vadovas į sveikatą

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sv ikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Jos kaina tik 2 doleriai su prisuntimu. Tuojau užsisakykite. Antra laida, iliustruota daugeliu atvaizdų.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3241 W. 66 th Place,

Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868.

Švenčių ir kitomis progomis, saviems ir svetimiesiems tinkamiausia dovana yra Prof. IGNO KONČIAUS

MEDŽIO DROŽINIAI

Gimtąjam kraštui prisiminti

223 kreidinio popieriaus puslapiuose rymoja 100 kryžių, smutkelių ir rūpintojėlių, išreiškiančių Gimtojo Krašto ilgesį ir meilę jam.

Aptarimai ir paaiškinimai lietuvių ir anglų kalbomis.

Kaina \$5. —

Užsakymus drauge su pinigais siųsti: "Laisvoji Lietuva", 3157 So. Emerald Ave., Chicago 16, Ill.

NAUJIENŲ politrukų kancios

Išpirsiu gi ir aš nabagą,
Tegul ir asilo pažįsta naga.

Melas, lyg invalidas, vienas nepastovi: reikia sukurti kitą, kuris jį paremtų.

Profesionalo melagio tragedija glūdi tame, kad jis, prajėjęs meluoti, turi meluoti be galo. Tai yra persunki našta ant vieno žmogaus pečių. Dėlto jis, lyg žuvis išmesta ant kranto, blaškosi, daužosi, kol galų gale išsenka jo jėgos. Bet melagio laimei, vienu plunksnų paukščiai visuomet kartu skraiduoja. Užtenka jam garsiau suklykti. tuojaus atsiliepia vienas, antras, o paskui ir visas būrys į jį panašių sutvėrimų.

Štai prieš kurį laiką Didžiojo Laisvintojo Pijaus vadovaujamos Naujienos, taip vadinamas lietuvių dienraštis, pradėjo melo ir šmeižtų atakas prieš prof. Voldemarą, kuris jau daugiau kaip 20 metų pasitraukęs iš politinio gyvenimo ir kurio, galimas dalykas, jau nebėra gyvųjų tarpe. Straipsniai pasirodė ne pripuolamai, bet eina išties serijom. Vis daugiau ir daugiau atsiranda norinčių prikišti ir savo trigraši. Jie visi puikiai informuoti ir žino pačius smulkiausias Voldemaro gyvenimo užkulius. Vieniems (V. Gervickui) juos atidengė Voldemaro sūnėnas, kitiems (prof. V. Biržikai, Sejoj) — Voldemaro pusbroliu, tėviškam (J. Bertašui) — Kreve — Mickevičius, kuriam negalima nepatikėti, nes jis kaip girdėjo iš paties Pozdnekovo!

Dar atsiliepė kažkoks Viktoras S., papasakodamas gražią istoriją, kaip prof. A. Voldemaras su savimi į Lietuvą atsivežė 20.000 litų vertės užsienio valiutos. Nenusitebume, jei netrukus Naujienose pasirodytų editorialas, iškilmingai skelbiant, kad tuos pinigų Voldemaras uždirbo šnipinėdamas rusams ir vokiečiams, o gal dar ir lenkams. (Mat, geras šnipas visuomet tarnauja keliems iš kartų). Gal kartais Pijus nepagailėtų komplimento, ir jį pavadintų mūsų laikų vyriškos lyties Mata Hari. Vienu žodžiu, lakiai vaizduotei dirva plačiausia. O kad Viktoro S. pasitikėti galima, nes jis "žino ką kalba", parodo, kad ir toks jo tvirtinimas, kad po perversmo Voldemaras bausmę atliko Marijampolės kalėjime, iš kurio buvo išleistas 1937 metais (nonsensas). Tikras ir nuoširdus Pijaus Naujienų garbintojas gal kartais ir hofa kaceto komendantu? Kad drįsta suabejoti, kad Voldemaras sūnėnas ar prof. Krėvė — Micke-

vičius tokias informacijas Gervickui ar Bertašui būtų kada nors suteikę. Jų nėra mūsų tarpe, taigi į jų lūpas galima idėti žodžius, kurių jie nėra sakę. Bet kai tai patvirtina Naujienų editorias, arba kai remiamasi Pozdnekovo autoritetu, tikram marksistui — Naujienų satrapui — abejoti būtų ne tik nepatogu, bet stačiai nuodėmė.

Kyla klausimas, kokia ir kam iš šių šmeižtų ir melo nauda, ir koks tikslas? Naudos gal ir jokios, bet tikslas, matomai, yra.

Pirmiausiai, nuskriaustas žmogus, visuomet nori pasiskųsti. Taigi, gal Naujienų bosai, Grigaitis ir Gudelis, šiuo ieško skaitytojų užuojautos, demonstruodami, kaip zauriai juos nubaudė Dievas, atimdamas protą. Antrą, įdomią mintį man davė vienas prietelius, paklausdamas, ar aš gerai prisimenu Dostojevskio veikalą "Nusikaltimas ir Bausmė". Ten labai vaizdžiai aprašoma, kaip sąžinės kankinamas žmogžudys studentas buvo vidinių jėgų nuolatos traukiamas nusikaltimo vieton. Sąžinės balso kamuojamas, jis nuolat užvesdavo kalbą, kuri tiesioginiai ar netiesioginiai liudavo jo įvykdytą nusikaltimą. Taigi, gal ir Voldemaro vardas kam nors sukelia sąžinės išmetinėjimus ir jam neduoda nurimti?

Juk žinome, kad vienas iš atnato prieš Voldemarą dalyvių, kap. Gudyno žudikas, laimingai iš Lietuvos paspruko. Galimas dalykas, kad jis šiandien gyvas ir sveikas kur nors netoliese randasi. Perdaug nenustebsite, sužinoję, jog Naujienų insinucijos prieš Voldemarą, ne ko nors kito organizuojamos.

Na, bet palikime Voldemarą ir grįžkime prie dienos temos. Štai, po mano ranka randasi L. L. nr.10 (232), kuriame V. Staneika gana atvirai ir be baimės pasisako, ką jis galvoja apie Didįjį Laisvintoją Pijų ir į jį panašius marksizmo apaštalus. V. Staneika, nors kovose ir užgūdintas, vis dėlto būtų būti atsargesnis. O kas būtų, jei Didysis Laisvintojas užsimanytų ir paprašytų kokio Gervicko ar Bertašiaus aprašyti Naujienose, kaip jiems pats Paleckis pasakojo, kad Staneiką ne motina pagimdė, bet tėvas, susidėjęs su velniu? Arba, kad jie iš Himmlerio girdė išleistas 1937 metais (nonsensas). Staneika ten buvo, ne paslaptis, o kad jis nacių satrapas, apie tai

Prisidėkim prie 'Laisvosios Lietuvos' vajaus

Ir dalyvaikit laimėjimuose

1. Tik užsisakyk "L. L." arba pratęsk prenumeratą 1955 metams ir dalyvausit laimėjimuose dovanų \$2.000 vertės.
2. Surask 5 naujus metinius prenumeratorius ir gausi dovana \$5 vertės, o taip pat dalyvausit platintojams skirtuose laimėjimuose
3. Jei neturi galimybės dalyvauti platintime, prisidėk šiaip prie vajaus: atsiųsk adresus savo pažįstamų ir kaimynų, kurie manai galėtų tapti "L. L." skaitytojais.
4. Jei jau gauni "L. L.", pasisakyk dėl tolimesnio siuntinėjimo ir atsiųsk prenumeratos mokėstį
5. Prisidėk prie skelbimų rinkimo bei skelbimų palaikymo. Neatidėliok. Taupyk laiką ir mažink išlaidas. Iškirpk ir tuojau pasiųsk šį kuponą:

LAISVOJI LIETUVA
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Siunčiu \$ ..... "L. L." prenumeratorai, prenumeratoros pratęsimui; prašau siųsti "L. L.", prenumeratorą sumokėsiu vėliau; prašau siųsti susipažinimui. (Norimą pabraukti).

(Vieta laiškui):

(Parašas)

"Laisvąją Lietuvą" skaitysi —

Daugiau žinių įsigysi,

Kada žinių įsigysi —

Daug teisybės pamatysi...

—**—

Juozas Valiušaitis, sutiko atstovauti "L. L." Stamford, Conn. ir apylinkėse. J. Valiušaitis yra tremtinys ir uolus laikraščių platintojas.

Naujienose jau buvo rašyta.

Na, o jeigu po to dar sektų editorialas per pusę puslapio, V. Staneikos, kaip redaktoriai karjera, tikriausiai būtų baigta.

Taigi, atsargiau su Naujienų politrukais.

J. S.—is.

—*—

AUTOMOBILIŲ TAISYMO IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 West 59th Street. Telef.: GRovehill 6-9136

M. ČESAS, patyręs auto specialistas.

TIKSLUS IR RŪPESTINGAS

PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

2737 West 43rd St. Telef.: CL 4-2390

Kasdien nuo 9 val. ryto ligi 8 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto ligi 7 val. vak. Trečiadieniais uždaryta

Šimačiai

REALTY, BUILDERS, INSURANCE

27 metų patyrimo siuvinė

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau, pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuo muoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3541 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telef.: YArD 7-6035

MODERNI LIETUVIŠKA

KIRPYKLA

Sav. VALTER REKAŠIUS
752 West 33 St.

Užėik nusikirpti pas savo tautietį sulig savo skoniu ir pageidavimu. — Būsi patenkintas.

Jay-Garden Market

SAVIN. MARY SIMS
18434 Joy Rd., prie Southfield,
Detroit 28, Mich.

Telef.: Krautuvės Buto:
VE 5-5755 WE 3-6702

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

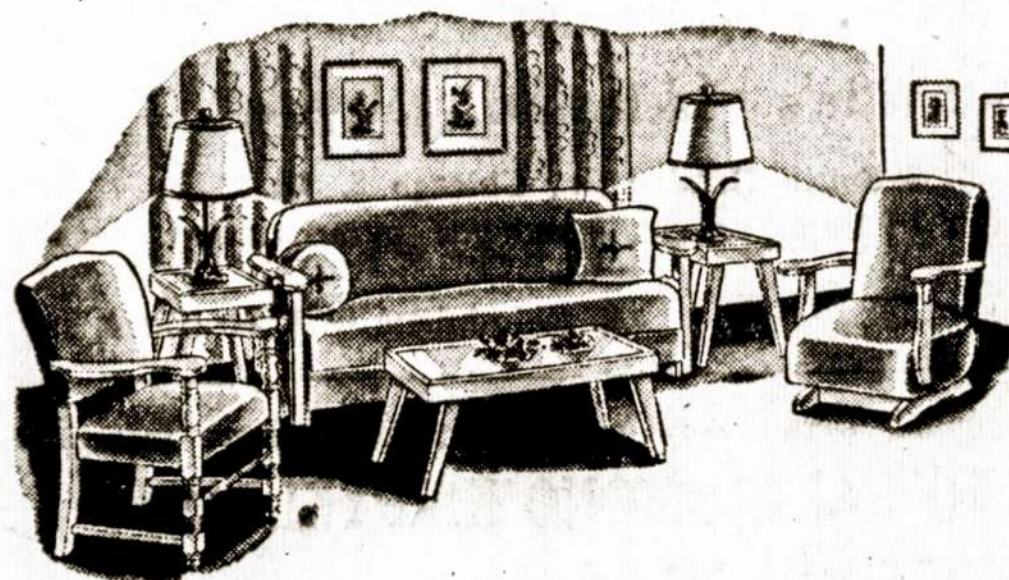
PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

Moderniausias baldus, naujausias televizijos aparatus žinomiau sių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirkite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-4 St.), Tel.: SEeley 3-4711
Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpinamais reikalais.

SAUGUS BALDŲ

PERKRAUSTYMAS

IŠ ARTI IR TOLI

Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda Pigus ir sąžiningas patarnavimas.

Saukite:

R. ŠERENAS,
4546 S. Wood St., Chicago 9,
Ill. Telef.: VI. 7-2972.

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SĄŽINGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUO IRANKIAI KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSURINTI.
JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel.: WALbrook 5-9209

Rudeninių ir žieminių lietpalčių, paltų, o taip pat šiltų vilpėnių megstinių didelis pasirinkimas pas:

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išsi. mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

20% NUOLAIDOS

DIDELIS IŠPARDAVIMAS VISŲ ŽIEMINIŲ DRABUŽIŲ

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tik tada, kai naujų prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį paslaptinį planą žino ir sėkmingai jį praktikuoja LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. Halsted St.

DIDELIS PASIRINKIMAS vyrams, moterims ir vaikams drabužių ir baltinių, NAMAMS REIKMENŲ, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visa kita Jūs pirkite PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

DAINOSE APDAINUOTA IR PASAKOSE APSAKINĖJAMA

KARČIAMA RUŽAVA

(MEISTER BRAU TAVERN)

DABAR randasi Chicagoje, 2532 W. 47 St., Brighton Park Sav. V. PRANCŪZEVIČIUS. Tel.: VIRginia 7-2429

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas. Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus. Aprūpina gera filmine medžiaga.

Didelis pasirinkimas

Laikrodžių ir Brangenybių

Vietoje ir Europoje gamintų laikrodžių sąžiningas pataisymas už žemas kainas

A. R. JUNEVIČIUS IR SŪNUS

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Virš 50 metų veikia dieną ir naktį

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duoda apie ĮVAIRIAS APDRAUDAS. Kreipkitės i

JOHN F. E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga. 4605 — 07 So. Hermitage Ave. Tel.: YArD 7-1741 ir 7-1742, arba — 4330 — So. California Ave. Tel.: LA 3-0440.

Koplyčiose veikia moderniški oro keitimo įrengimai

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St. .... REPUBLIC 7-1213
2314 W. 23rd Pl. .... VIRginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. .... PULLman 5-1270

LIDĖSIO VALANDOJ
Sankite
MAŽEIKA & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6345 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-3600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią artiau Jūsų namų.

KĄ JIE DIRBA

Gražiai pagerbs konsulą dr. P. Daužvardį,

kov 27 dn. Sandara, ruošdama koncertą ir bankietę, kuris įvyks Viking Ballroom salėje, 6855 So. Emerald Ave. Pradžią 3.30 val. po pietų. Tą dieną Čikagos lietuvių visuomenė, pagerbdama Lietuvos konsulą dr. Petrą Daužvardį jo 30 metų diplomatinio darbo sukaikties proga, visuomenės atstovai įteiks dovanų. Bus sveikinimų ir kalbų. Be to, iškilmingame akte — koncerte, programoje dalyvauja Metropolitan operos solistas Algirdas Brazis, solistai Genovaitė ir Antanas Peškiai, pianistė — Leonė Lauraitytė, "Ateties" šokėjai ir Jurgio Akelio orkestras.

LAISVOSIOS LIETUVOS gegužinė

bus gegužės 15 d. Bučio darže, kaip ir kasmet. Be linksmosios dalies, bus ir programa, įvairinant dainomis, sportu ir kitais įvairumais. LAISVOSIOS LIETUVOS gegužinė bus pirmoji ir kartu atidarymas pavasario ir gegužinių sezono.

Alfonas Noreika, mokindamasis vakarais, sėkmingai baigė Grier technikos mokyklos šaldytuvų bei šaldymų įrengimų kursą ir gavo darbą šioje srityje.

Jurgis Voldemaras, padeda užpildyti pajamų mokesčio (income tax) apskaičiavimus. Susitarti galima telefonu: FR 6-6514. Pajamų mokesčio apskaičiavimus reikia atlikti iki balandžio 15 d.

—O*O—

SVARBU STUDENTAMS

Bostono — Brocktono studentų santariečių rengiamame Lietuviškajame Seminare jaunimui, kovo 20 d., 3.30 val., apie "Lietuvių kovas dėl kultūros", kalbės žymusis mūsų kultūros istorikas Prof. Vaclovas Biržiška. Paskaita žada būti tuo įdomi, kad profesorius patieks mažai žinomas medžiagas, jo iširtos jau per penkiasdešimt metų besitęsiančių mokslinių darbų, apie mūsų kultūros praeitį.

Kovo 26 d., šeštadienį, seminare kalbės iš Waterbury atvykstantis mišk. Algirdas Gureckas, gi balandžio 2 d. — dr. J. Girnius. Seminaras vyksta Taut. Namuose, 484 E. 4th St., So. Boston, Mass.

New Yorko Studentų Santaros skyriaus susirinkimas kovo 13 d. sudarė komisiją: iš J. Bilėno, J. Galmino ir G. Mačiūnaitės, išstudijuoti su vietos studentais ateitininkais konkrečias tarporganizacinio bendravimo galimybes.

Norint išvengti pernai metais per Lietuvų Studentų Sąjungos rinkimus įvykusio santykių ištempimo, bus bandoma ieškoti būdų, įgyvendinti garsiosios lietuvių studentų solidarumo deklaracijos mintis.

Izidorius Striaukas,

"L.L." rėmėjas ir skaitytojas, buvo susirgęs ir po operacijos sveigsta ir guli namuose, dukterų ir žentų priežiūroje. Linkime kuo greičiau sustiprėti ir, kartu su pavasariu, pasidžiaugti tuo, kas per ilgus metus žemaitišku patvarumu buvo sukurta.

Juozas Vinča, pagarsėjęs boksininkas ir imtinnikas, savo vardines — Juozines švenčia kovo 19 d., bet išvakarėse, penktadienio vakare, kviečia Juozus, savo draugus bei pažįstamus — į BALIO PAKŠTO svetainę (3139 So. Halsted St.), su juo kartu sutikti ir švęsti Juozines. Svečiai bus vaišinami skaniais užkandžiais ir gros pagarsėjęs Balio Pakšto trio.

SANTAROS AKAD. VAKARUI PRAEJUS

Kovo 5 d., Hollywood svetainėje, įvykęs gausus Čikagos Lietuvių Studentų Santaros surengtas ak. kultūrinis vakaras dar kartą įrodė lietuvių visuomenę, kad lietuvių studentas nepasitenkina vien tik kasdienybės eiga, bet jis siekia aukštesnių idealų visuomenėje bei kultūrinėje veikloje.

Ak. kultūrinį vakarą atidarė Čikagos Lietuvių Studentų Santaros skyriaus pirmininkas Narimantas Macevičius, pasveikindamas susirinkusius ir tardamas reikšmingą atidarymo žodį. Po atidarymo sekė inž. Broniaus Budgino paskaita. Prelegentas savo kalboje vaizdžiai nupiešė lietuvių studentų Nepriklausomybės, tremties ir čia, Amerikoje. Patiektos prelegento mintys apie lietuvių studento idealizmą, jo visuomeninę bei ideologinę veiklą, sukėlė gražias ir vertingas diskusijas. Sekantis vakaro programos punktą buvo Liet. Stud. Santaros Centro Valdybos atstovo Juliano Šmulkščio žodis apie Santaros organizaciją, jos reikšmę ir jos veiklą. Savo kalboje J. Šmulkštys pabrėžė, kad Santara yra neideologinė stud. organizacija, kovojanti už žmogaus, tautos ir valstybės laisvę, ir kad bendroji kova dėl Lietuvos išdavimo santariečiams yra esminis jų susibūrimo ir organizacinės veiklos pagrindas. Vakaro meninę dalį talentingai atliko stud. Dalia Juknevičiūtė, paskaitydama ištrauką iš A. Skėmos knygos "Švento, Inga". Vakaras buvo baigiamas inž. B. Budgino rodomomis bei jomoristinėmis interpretuojamomis filmomis iš įvykusios 1954 m. Nepriklausomųjų Stud. Konferencijos ir 1955 m. įvykusio 16 Vasario minėjimo Urbanoje.

Puikiai pavykusio akademinio kultūrinio vakaro rengėjai, ypatingai stud. N. Macevičius ir R. Žukaitė, nusipelnė iš dalyvavusių šiame vakare jiems pareikštos nuo širdies padėkos. Daugiau tokių vakarų!

Dalyvis.

Naujienybės, vertot dėmesio!

Tik ką gauta:
RAŠOMOS MAŠINĖLĖS, ku-rios pralenkia iki šiol buvusias kokybe ir gražumu. Turi pilnalietuvišką, anglišką, vokišką, itališką, lotynišką raidyną ir kainapišgesnė už kitas — nuo \$65.—
PLUNKSNAKOČIAI su 14 ka-ratų aukso, 10 metų garantija — nuo \$5.95 iki \$38.— Šios rūšies plunksnakočių čia dar nėra buvę. Labai gražiai atrodo, tinka dova-nai ir gerai rašo.
 Šveicariški laikrodžiai: CYMA, OMEGA, TISSOT ir kitų fabri-kų, kurie neturi sau lygių tiek koky-be, tiek grožio atžvilgiu, o kainos nebrangesnės, negu pigių fabri-kų.
VAIKAMS VEŽIMĖLIAI iš Eu-ropos gauti, reto gražumo, o kai-nos pigesnės, negu prastųjų.
FOTO ir RADIO aparatai, nau-jausi modeliai, paskutinis techni-kos stebuklas, kuris dar nebuvo nei matytas, nei girdėtas.
 R. Spalis ANT RIBOS. Apy-saka, \$5.—
 R. Spalis GATVĖS BERNIŪ-KO NUOTYKIAI, jaunimui skai-tymai, labai geri — \$5.—
 V. Čižiūnas TAUTINIS AUK-LĖJIMAS ŠEIMOJE. Trumpas tautinio auklėjimo vadovas lietu-viškai šeimai išsivijoje — \$1.50.
 J. Grabau. MANDAGUMO VA-DOVĖLIS. (Kelias į pasisekimą) — \$2.—
 J. Čiurlionytė, MAŽASIS PIA-NISTAS. Paruošiamasis vadovėlis fortepijonu skambinti — \$1.50
 V. Kerbelis, JAUNIEMS PIA-NISTAMS, lietuvių liaudies dai-nos 32 — \$2.50.
 Greitai gaunama Varnienės DIDŽIOJI VIREJA, apie 900 pus-lapių, kaina \$6,— prašoma šiąknęgą užsisakyti, nes vėliau gali pritrūkti.
 Visas šias prekes siunčiame į visas šalis. Reikalaukite katalogų ir kitų informacijų: J. KARVELIS 3322 So. Halsted Str., Chicago, Ill. Telef.: YArds 7-0677.

"Laisvoji Lietuva" skelbia

Nuo 1955 m. kovo 15 dienos iki 1955 m. gegužės 15 dienos visame laisvajame pasaulyje, kur gyvena vienas lietuvis,

"LAISVOSIOS LIETUVOS" PLATINIMO VAJŲ

Visiems "Laisvosios Lietuvos" skaitytojams, tame laikotarpyje užsiprenumeravusiems ir pradžiai siems prenumeratams, bus išdalinta loterijos būdu įvairiais daiktais ir vertingomis lietuviškomis knygomis už

VIENĄ TUKSTANTŲ DOLERIŲ

"Laisvosios Lietuvos" platintojams, surinkusiems ne mažiau penkių naujų metinių prenumeratorių, bus išdalinta įvairių dova-nų už

DU TUKSTANČIUS DOLERIŲ

"Laisvosios Lietuvos" skelbimų rinkėjams bus išmokėta 30% bru-to pajamų už surinktus skelbimus.

"L.L." BICULIAI, RĖMĖJAI IR SKAITYTOJAI!

Mes kviečiame Jus visa širdimi įsijungti į "Laisvosios Lietu-vo" vajų, iškilmingai pasidėdėti mi šąžiningai dirbti ir atlikti pa-reigas vieninteliu tikslui — Lie-tuvos išlaisvinimui ir dvasiniam Jos Atgimimui.

"L.L." Redakcija, Administracija ir Leidėjai.

Geriausias pasaulyje vokiškas alus

Loeven Braeu

gaunamas

BALIO PAKŠTO

svetainėje, 3139 So. Halsted St., telef.: DA 6-9443.
 Dėžė (24 buteliai) kaina \$8.50.

Juozas Vinča

Kviečia visus Juozus, savo draugus ir pažįstamus į
BALIO PAKŠTO SVETAINĖ,
 3139 So. Halsted St.

Gros Balio Pakšto trio.

Svečiai bus vaišinami užkandžiais.

Šventė prasidės Juozinių išvakarėse — penktadienį, kovo 18 d.

HARDWARE-WALLPAPER-PAINT

Sporto įrankiai, stiklo gaminiai ir langams stiklai, dažai, sienoms popierius, vandentiekiai ir elektros įrengimams reikmenys, indai.

Ką paklausi — viską gausi ir neapsigausi. Kalbu lietuviškai. mėgtu lietuvių ir mane lietuviai mėgsta.

CHARLES GOLDMAN, Telefonas: YArds 7-2222,
 3303 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

BALIO PAKŠTO Svetainėje

3139 S. Halsted St., telef.: DANube 6-9443, galima gauti: —

B. Pakšto projektuotas kanklesis šias knygas:
 J. Lingio — Lietuvių liaudies šokiai — \$2.00,
 J. Čiurlionytės — Mažasis pianistas — \$1.50, ir kitas.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

1835 Canalport Tel. Dirbtuvės: SEely 3-2146
 Namų: KENwood 8-3092

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius švie-zius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirksite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituania Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinių šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Agvona

SKANIAU, ŠVARIAU IR JAUKIOJE APLINKOJE
 Jūs pavagysite pusryčius, pietus ir vakarienę lietuvių laikome-je valgykloje

Antonette's Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos.

E. Galminienė ir Z. Gražienė, sav.

Apsikirkp pagal savo skonį, madą ir pageidavimus tremtinio

PETRO BALTROMONO KIRPYKLOJE

2543 1/2 West 71 Street.

Mandagus patarnavimas, švari patalpa, nauji įrankiai ir ilgame-tis patyrimas.

Jonas Karvelis

3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef.: YArD 7-0677.
 Didžiausias pasirinkimas: suvartojamų masinių, Radio aparatų, įvairių šveicariškų laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuviš-kių knygų, žurnalų ir laikraščių.

NEUŽMIRŠK UŽMIRŠTŲJŲ

Geraširdis broli, sese,

Viena iš didžiausių, šviesiausių ir linksmiausių žmonių gyvenimo dienų yra Velykos — Kristaus Prisikėlimo šventė. Velykų švenčių džiaugsmas visus pažadina ir suartina. To paties džiaugsmo ir susiartinimo laukia ir mūsų artimieji sesės ir broliai lietuviai Vakarų Europoje. Jų lemties dalis yra niūri ir negailestinga, pilna vargo, rūpesčių ir nepriteklų. Mūsų šventa pareiga ištieti reikalingiems pagalbos ranką, o ypač, švenčių proga, kad jiems Kristaus prisikėlimo šventė įneštų vilties, geresnę ateitį. Jų Velykos linkimas Aleliuja, — mūsų velykinė auka. Tos velykinės aukos laukia: vaikučiai — mūsų tautos prieauglius,

Vasario 16 gimnazijos mokiniai ir auklėtojai, įvairiose prieglaudose seneliai, sanatorijose džiovininkai ir kiti ligonys, moksleiviai, kuriems neužlgo reikės atostogų vasaros stovyklose, taip pat ir visi kiti mūsų broliai ir sesers sunkioje tremties dalyje.

Velykines aukas prašome siųsti Čikagos Balfo Apskr. Valdybos išdėdinti šiuo adresu:

Ignas Daukus,
 3339 W. Evergreen Ave.
 Chicago 51, Ill.
 Telef.: BE 5-7339

Už velykines aukas pagalbos laukiančiųjų vardu iš anksto dėkojame.

Kun. St. Santaras,
 Čikagos BALFO
 Apskr. Valdybos
 Pirmininkas.

PRANEŠIMAS

Praneš visai visuomenės žiniai, ypač naujai atvykusiems, kurie įsigijo pilietybes: New Yorko 5-tojo kongresinio distrikto atstovas Albert H. Bosch, vasario 11 d. įteikė rezoliuciją House Resolution 137, kuri reikalauja sudaryti specialią Rinktinę Komisiją (Select Committee), tyrinėti prievartos repatriaciją milijono žmonių.

Daugelis iš naujai atvykusių yra buvę liudytojai šios prievartingos repatriacijos, kaip iš USA kariuomenės, taip ir iš civilinės valdžios pusės (UNRRA ir IRO). Kongresmanui A. H. Bosch priguli mūsų padėka. Kituose distrikuose gyvenantieji turėtų parašyti savo kongresmanam, kad jie pritarę ir balsuotų už H. R. 137.

ALTas, po Kersteno bylos, galės sutelkti savo jėgas ir darba prisidėti prie šios rezoliucijos įvykdymo. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė t. p. galės plačiai parenginti savo narius kreiptis prie savo kongresmanų.

Lietuvių liudytojų netruks šios komisijos investigacijos darbams. Prievartingą repatriaciją — yra biau ir dėmė Amerikos demokrati-jai. Daugybė amerikonių neįsivaizduoja, kad tokie dalykai vyko. — McCarthy investigacinė komisija nubluktų prieš šios komisijos iš-raustus raudonų paduognių šnipus. K. M.

—*—

Jadvyga Peldienė,

turi ilgametę praktiką lietuviškų valgyklų gamybine ir patiekime.

Nida Valgykloje

3320 So. Halsted St., Chicago, Ill. pagaminama lietuviški pietūs ir vakarienė, o taip pat šilta ir šalta užkanda, žuvis ir įvairūs delikatesai, lietuviška gira. Mandagus patarnavimas. Kainos žemos. Atsilankymas mielai laukiamas.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Ofisas — 3148 West 63rd Street
 CHICAGO, ILL.
 Ofiso telefonas: PROspect 8-1717
 Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tikrai antradieniais ir penktadieniais.
 Trečiadieniais ir sekmadieniais ofis-
 nas uždarytas.
 BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
 Tel.: RE 7-7868

Tel.: HEMlock 4-5815

Dr. Ant. Narbutas

PLAUCIŲ IR VIDAUS UGOS
 6757 So. Western Ave.
 Priima: Pirim., treč., ketv. ir
 penkt. 6.30 — 8.30
 Antradieniais: nuo 10 iki 12 v. ryto.
 Šeštadieniais: nuo 2 iki 4 val. popiet.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
 4253 So. Archer Ave.
 Įėjimas iš Whipple Ave.
 Priėmimo valandos:
 nuo 10 iki 12,
 nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
 Išskiriant trečiadienius
 ir sekmadienius.
 Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
 Telefonas:
 ofiso LAfaet 3-4949
 namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
 Tel. Virginia 9080 ir 9081.
 Didelis pasirinkimas įvairių kos-
 metikos dalykų ir malonus patar-
 navimas pačio savininko
 Pr. Šimkaus.

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
 Chicago 29, Ill.
 Telef.: GROvehill 6-8402.
 Statų naujus namus pagal tartį
 ir planus.
 Atlieka įvairius remonto darbus.

JAUKUS LIETUVIŠKAS
 RESTORANAS IR VALGYKLA,
 biliardas ir stalo tenisas. Įvairus
 gėrimai šalti ir šilti užkandžiai.
 Treptinių megstamiausia vieta.
 Erdvi salė
 įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1447 So 49th CT., Cicero 50, Ill.
 Tel.: TOWNhal 3-9472

NAMŲ STATYBA,

ĮVAIRŲS REMONTAI
 IR PARDAVIMAS
 Jei norite remontuoti, pirkti ar
 užsakyti gerai išplanuotą, patogų,
 gražų ir pigų namą,
 kreipkitės pas
 V. ŠIMKŲ.

4645 So. Keating Ave.,
 Chicago 32, Ill.

Susitarimui šaukite:
 RELiance 5-8202
 Šiokiadieniais nuo 5 val. p. p. o
 Šventadieniais nuo 10 iki 4 val.

TELEVIZIJOS

Ir Radio Aparatų Taisyimas
 Sąžiningas ir garantuotas darbas
 Darbo valandos: 6 v. v.—10 v. v.
 Šeštadieniais: 8 v. ryto — 8 v. v.
 M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
 Telef.: VIRgnia 7-0087,
 jei neatsako, šaukite: VI. 7-3037

APDRAUSKITE

savo namus, baldus, tavernas, au-
 tomobilius ir kitą turta pas lie-
 tuvi apdraudos agentą. Mes parū-
 piname taip pat gvybės, sveika-
 tos ir kitokias apdraudas.
 J. KUTRA,
 Tel.: PROspect 6-7238
 2405 W. 51 St., Chicago 32, Ill.